

(Artykuł nadesłany)

Zaden naród nie był tak często w historii swej narażony na rozsypanie swych synów po obcych ziemiach jak polski...

Paradoksalna wolność naszego kraju z opiekunami takim jak Bierut i Rokossowski...

Zmęczeni fizycznie i moralnie Polacy opierają się powrotowi na swoją ziemię...

Wybrali drogę inną, drogę borykania się z losem...

Każdy z nas wprężony w kierat codziennej pracy, do walki o chleb powszedni...

W dalekich stolicach i wielkich miastach „przedstawiciele” mas robią swoją politykę...

Na tym też powstaje ferment, brak zaufania, ideowy rozkład, który oddala nas od tego wielkiego wspólnego celu...

Najwyższy czas, abstrahując od charakteru politycznego poszczególnych stronnictw...

Wśród emigracji we Francji, Niemczech, Austrii — liczebnie jeszcze silnej — są zapewne też ludzie „z głową”...

Są już kandydaci na nowego „prezydenta”, są stronnictwa, partie i organizacje polityczne...

Nie jestem politykiem, żyjąc skromnie w zapadłym zakątku Europy z dala od „potępiących swarów”...

O zgodzie, o jedności, o wspólnocie, braterstwie, tak wiele się mówi i pisze jak o „duszech, ale iuchów nikt z nas jeszcze nie widział”...

Cała Europa zachodnia dąży do konsolidacji, powstają Beneluxy, Unie parlamentarne, kościelne, Zjednoczone Armie pod wspólnym dowództwem...

Solidaryzm wkracza dziś zwycięsko w każdą dziedzinę zbiorowego życia ludzkiego...

Czy samolot „Globmaster” rozbił się na skutek sabotażu?

Londyn. — Kwatera Główna Izbrczej amerykańskiej dywizji lotniczej, stacjonującej w W. Brytanii ogłosiła komunikat...

Kwatera Główna wspomnianej dywizji U.A. stwierdza, że nie ma w niej oficera, dodając, że opinia wyrażona w przypisywanym mu oświadczeniu...

nych osobistości „przedwojennych. Przez tę wewnętrzną walkę o prestiż „góry” tracimy niewspółmiernie dużo...

Taki jest oddźwięk i efekt! Skoro tak trudno jest nam się zgodzić na zgodę, jedność, — zmierzamy do siebie i do siebie...

Jedność i zgodę pielęgnujemy głęboko w naszych sercach — są to najszczytniejsze ideały...

Czasy, które idą, wystawiają zważnionych na próbę; oby godnie zdali ten egzamin

W imię uciemięzonych naszych braci w kraju, którzy mimo, że nie głośno, „ednak w głębi serca wiele nadziei pokładają w tym „sumieniu narodu”...

H. Trz.

Senat zatwierdził wysyłkę 4 dywizji U.S.A. do Europy i odrzucił wnioski republikańskie

Waszyngton. — Senat zatwierdził we wtorek projekt prezydenta Trumana na wysłanie czterech dywizji amerykańskich do Europy...

Prymas Polski wyjechał do Watykanu

Warszawa. — Ksiądz arcybiskup Wyszyński, Prymas Polski, wyjechał 3 kwietnia br. z Warszawy w towarzysztwie księży biskupa Klepacka z Łodzi...

Ks. Prymas nie powiedział nic o celach swojej wizyty. Prasa reżimowa wśród staków na Watykan twierdzi, że ks. Prymas pragnie uzyskać zatwierdzenie dla nowych administratorów diecezjalnych na Ziemiach Odzyskanych

W czasie pobytu w Watykanie Ojciec św. niewątpliwie będzie pytał Ks. Prymasa o położenie Kościoła katolickiego w Polsce...

W procesie przeciwko b. działaczom Str. Pracy reżimowy prokurator domaga się kary śmierci

WARSZAWA. — Po dwudniowej przerwie, odbyła się we wtorek piąta rozprawa, w procesie wytoczonym przez reżim pięciu b. działaczom Stronnictwa Pracy...

Prezydent Auriol po triumfalnym przyjęciu w Nowym Jorku udał się do Kanady

NOWY JORK. — Prezydent Francji, V. Auriol, był w poniedziałek i wtorek gościem Nowego Jorku. Przejżdżającego prezydenta witała w świątyni w hotelu Waldorf Astoria...

W toki przyjęcia przemawiał Frank Moore, gubernator, T. Dewey, przedstawiciel Departamentu Stanu, oraz przewodniczący Zgromadzenia Ogólnego ONZ, dr. Entenham

Prezydent Auriol otrzymał dnia 5 kwietnia tytuł doktora honoris causa na Uniwersytecie Columbia. Należy przypomnieć przy tej okazji, że gen. Eisenhower był przewodniczącym tego Uniwersytetu od 1 czerwca 1948 r.

Prezydent Auriol otrzymał dnia 5 kwietnia tytuł doktora honoris causa na Uniwersytecie Columbia. Należy przypomnieć przy tej okazji, że gen. Eisenhower był przewodniczącym tego Uniwersytetu od 1 czerwca 1948 r.

Prezydent Auriol udał się do Kanady. Należy przypomnieć przy tej okazji, że gen. Eisenhower był przewodniczącym tego Uniwersytetu od 1 czerwca 1948 r.

Prezydent Auriol udał się do Kanady. Należy przypomnieć przy tej okazji, że gen. Eisenhower był przewodniczącym tego Uniwersytetu od 1 czerwca 1948 r.

Narodowiec

Quotidien démocratique pour la défense des intérêts sociaux et culturels de l'immigration polonaise

LENS (Pas de Calais) R. C.: Béthune 21251 Wydawca i założyciel: Michał KWIATKOWSKI Zakończony w r. 1909 CENA PRYX 12 1/2

Powołując się na informacje z Waszyngtonu i na stanowisko Anglii, Francji i Stanów Zj.

Organ Kongresu Polonii Amerykańskiej stwierdza ponownie, że w razie zmiany sytuacji politycznej w Europie „uznanie uzyska raczej Komitet Demokratyczny Mikołajczyka, niż rząd p. Zaleskiego”

Chicago. — Występując za zjednoczeniem wszystkich sił polskich dla walki o niepodległość Polski „Dziennik Związkowy” (Zgoda) stwierdza, że dla znajdujących się w Ameryce i Waszyngtonie londyńskich wysłanników i dawnych kierowników „dwójki” (oddziału wywiadowczego armii) i dlatych, z którymi jest związana „każdą myśl zjednoczenia sił polskich wywołuje drżączkę!

„Nic dziwnego” — pisze dalej organ Kongresu Polonii Amerykańskiej — „że pogłoski o rozmowach Rady Politycznej z Komitetem Demokratycznym wywołały alarm na szpaltach londyńskiego „Białego Orła”

„Tymczasem zdrowa opinia polska powitała by z uznaniem porozumienie”. „Każde bowiem porozumienie zbliża do celu, a tym jest i powinno być zjednoczenie wszystkich sił do walki o niepodległość Polski”

„Bez tego zjednoczenia — niechże głowice londyńskie wybija sobie z głowy, aby sprawa polska, jako polska racja stanu znalazła poparcie i uznanie”

„Bez tego zjednoczenia niech sobie wybieże rząd londyński z głową, że będzie uznany przez Stany Zjednoczone czy Anglię”

„Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że uznanie uzyska raczej Komitet Demokratyczny Mikołajczyka, niż rząd p. Zaleskiego”

„I wina za to obciąża nie Mikołajczyka, ale rząd londyński, który mając około siebie koterię palacową nie potrafił doprowadzić do jedności narodowej”

Tak pisze znów „Dziennik Związkowy” (Zgoda) jako główny organ Kongresu Polonii Amerykańskiej, utrzymującego bliskie stosunki z Departamentem Stanu w Waszyngtonie i mającym tamże swoje biura. Jak wiadomo w Kongresie Polonii Amerykańskiej są związane wszystkie kierunki Wychodźstwa Polskiego w Stanach Zjednoczonych

„W Waszyngtonie znajdują się dawni kierownicy „dwójki”

„Trudno, aby coś, szczególnie, gdy to dzieje się na korzyść jedności narodowej nie wywołało z ich stron alarmu”

W artykule zatytułowanym „Tylko Zjednoczonych Polaków uzna Anglia i Ameryka” i „Koteria Palacowa przeciw jedności”, chicagowski „Dziennik Związkowy” stwierdza:

„W Waszyngtonie znajdują się dawni kierownicy „dwójki”

„Trudno, aby coś, szczególnie, gdy to dzieje się na korzyść jedności narodowej nie wywołało z ich stron alarmu”

„W Waszyngtonie znajdują się dawni kierownicy „dwójki”

„Trudno, aby coś, szczególnie, gdy to dzieje się na korzyść jedności narodowej nie wywołało z ich stron alarmu”

„W Waszyngtonie znajdują się dawni kierownicy „dwójki”

„Trudno, aby coś, szczególnie, gdy to dzieje się na korzyść jedności narodowej nie wywołało z ich stron alarmu”

„W Waszyngtonie znajdują się dawni kierownicy „dwójki”

„Trudno, aby coś, szczególnie, gdy to dzieje się na korzyść jedności narodowej nie wywołało z ich stron alarmu”

„W Waszyngtonie znajdują się dawni kierownicy „dwójki”

„Trudno, aby coś, szczególnie, gdy to dzieje się na korzyść jedności narodowej nie wywołało z ich stron alarmu”

„W Waszyngtonie znajdują się dawni kierownicy „dwójki”

„Trudno, aby coś, szczególnie, gdy to dzieje się na korzyść jedności narodowej nie wywołało z ich stron alarmu”

„W Waszyngtonie znajdują się dawni kierownicy „dwójki”

„Trudno, aby coś, szczególnie, gdy to dzieje się na korzyść jedności narodowej nie wywołało z ich stron alarmu”

„W Waszyngtonie znajdują się dawni kierownicy „dwójki”

„Trudno, aby coś, szczególnie, gdy to dzieje się na korzyść jedności narodowej nie wywołało z ich stron alarmu”

„W Waszyngtonie znajdują się dawni kierownicy „dwójki”

„Trudno, aby coś, szczególnie, gdy to dzieje się na korzyść jedności narodowej nie wywołało z ich stron alarmu”

„W Waszyngtonie znajdują się dawni kierownicy „dwójki”

„Trudno, aby coś, szczególnie, gdy to dzieje się na korzyść jedności narodowej nie wywołało z ich stron alarmu”

„W Waszyngtonie znajdują się dawni kierownicy „dwójki”

„Trudno, aby coś, szczególnie, gdy to dzieje się na korzyść jedności narodowej nie wywołało z ich stron alarmu”

„W Waszyngtonie znajdują się dawni kierownicy „dwójki”

„Trudno, aby coś, szczególnie, gdy to dzieje się na korzyść jedności narodowej nie wywołało z ich stron alarmu”

„W Waszyngtonie znajdują się dawni kierownicy „dwójki”

„Trudno, aby coś, szczególnie, gdy to dzieje się na korzyść jedności narodowej nie wywołało z ich stron alarmu”

„W Waszyngtonie znajdują się dawni kierownicy „dwójki”

„Trudno, aby coś, szczególnie, gdy to dzieje się na korzyść jedności narodowej nie wywołało z ich stron alarmu”

„W Waszyngtonie znajdują się dawni kierownicy „dwójki”

„Trudno, aby coś, szczególnie, gdy to dzieje się na korzyść jedności narodowej nie wywołało z ich stron alarmu”

„W Waszyngtonie znajdują się dawni kierownicy „dwójki”

„Trudno, aby coś, szczególnie, gdy to dzieje się na korzyść jedności narodowej nie wywołało z ich stron alarmu”

„W Waszyngtonie znajdują się dawni kierownicy „dwójki”

„Trudno, aby coś, szczególnie, gdy to dzieje się na korzyść jedności narodowej nie wywołało z ich stron alarmu”

„W Waszyngtonie znajdują się dawni kierownicy „dwójki”

„Trudno, aby coś, szczególnie, gdy to dzieje się na korzyść jedności narodowej nie wywołało z ich stron alarmu”

„W Waszyngtonie znajdują się dawni kierownicy „dwójki”

„Trudno, aby coś, szczególnie, gdy to dzieje się na korzyść jedności narodowej nie wywołało z ich stron alarmu”

„W Waszyngtonie znajdują się dawni kierownicy „dwójki”

„Trudno, aby coś, szczególnie, gdy to dzieje się na korzyść jedności narodowej nie wywołało z ich stron alarmu”

„W Waszyngtonie znajdują się dawni kierownicy „dwójki”

„Trudno, aby coś, szczególnie, gdy to dzieje się na korzyść jedności narodowej nie wywołało z ich stron alarmu”

„W Waszyngtonie znajdują się dawni kierownicy „dwójki”

„Trudno, aby coś, szczególnie, gdy to dzieje się na korzyść jedności narodowej nie wywołało z ich stron alarmu”

„W Waszyngtonie znajdują się dawni kierownicy „dwójki”

„Trudno, aby coś, szczególnie, gdy to dzieje się na korzyść jedności narodowej nie wywołało z ich stron alarmu”

„W Waszyngtonie znajdują się dawni kierownicy „dwójki”

„Trudno, aby coś, szczególnie, gdy to dzieje się na korzyść jedności narodowej nie wywołało z ich stron alarmu”

„W Waszyngtonie znajdują się dawni kierownicy „dwójki”

„Trudno, aby coś, szczególnie, gdy to dzieje się na korzyść jedności narodowej nie wywołało z ich stron alarmu”

„W Waszyngtonie znajdują się dawni kierownicy „dwójki”

GŁOSY CZYTELNIKÓW

Moskwa a reżim warszawski

Czytelniczy „Narodowca” muszą być szczęśliwi, że mają pismo, które im mówi prawdę i poucza ich o różnych rzeczach, bo istnieją też takie pisma, które wypisują same brednie i balamucy tylko człowieka. Mam na myśli „G.P.”, organ reżimu warszawskiego. Ty to tam pochwał tego reżimu, tyle rozkoszy i dobroci obecnie w kraju, dzięki opiece Stalina i Bokożowskiego, że ludność w Polsce brakuje chyba tylko ptasiego mleka. Wszyscy pracują dla pokoju i ku czci Lenina-Stalina i innych „świętych” Moskwy. Z żalem należy stwierdzić, że reżimowi nasi są tym stanem rzeczy tak zachwyceni, że nawet gotowi są modlić się do swych protektorów z Moskwy.

Taką to dobroć i dobrobyć zaprowadził reżim komunistyczny dla biednych ludzi w Polsce. Przed wojną, choć Polska posiadała dużo więcej kopalni, to jednak było węgla pod dostatkiem dla wszystkich, choć górnik pracował tylko osiem godzin dziennie. Dziś muszą górniczy wypracować normy, muszą pracować dużo więcej godzin i wszystko to na nie się nie zdaje. Działający reżim pcha jak w beczkę bez dna, polski dobytek w Rosję siewicką, która marzy o podboju całego świata. Ciele postęgi węgla idą od zimy, a nie ma przy czym strawy ugotować a biedni ludzie drżą od zimy, bo nie mają obuwia i dostatecznego odzienia.

Polska Konfederacja Syndykalistów Chrześcijańskich na Wychodźstwie powstała w Paryżu

(Korespondencja własna „Narodowca”) Paryż. — W ubiegłym tygodniu przez kilka dni w wspaniałym gmachu Francuskich Syndykatów Chrześcijańskich przy ulicy Montholon w Paryżu, obradowali działacze chrześcijańskich związków zawodowych, reprezentujących robotników polskich, zrzeszonych w tych syndykatach na terenie zachodniej Europy.

Zjazd uchwalił następujące dwie rezolucje: ideową oraz rewindykacyjną, w której wysuwa żądania robotników polskich, pracujących w krajach zachodnio-europejskich. Treść rezolucji podamy w następnym numerze.

Małe sensacje z wielkiego świata

Mieszkańcy Clymer w stanie Nowy Jork nie byli zachwyceni, gdy płora zaczęły wylatywać z wódz w workach kuchennych. Tajemnica wyjaśniła się, gdy wpróżniono cysternę. Dwa paki dostali się do otworu cysterny i woda pod silnym ciśnieniem „skubala” płaki.

Starożytnie zamki w Hiszpanii utraciły swój czar romantyczny, przemieniając się w praktyczne interesy. Niektóre z tych zamków służą już jako hotele dla turystów, inne zaś znajdują się w przyrodniczo w hotelu, prowadzonej przez władze państwowe.

Znaczne siły ONZ przekroczyły 38 równoleżnik w zachodniej Korei

TOKIO. — Komunikat kwatery głównej Mac Arthura doniósł w środę, że znaczne siły alianckie przekroczyły 38 równoleżnik w zachodniej Korei na północ od Seulu na przetrzeź 16 km. w rejonie Yongpyon i Yong-gon. Na wschodnim wybrzeżu dwiema południowo-koreańskimi „kapitł” rozszerzyła przetrzeź, zajmując nowy obszar poza 38. równoleżnikiem.

Lotnicy amerykańscy zestrzelili 3 myśliwce „Mig-15” i uszkodzili 3 inne. TOKIO. — Lotnicy amerykańscy stoczyli w północnej Korei na południe od Sinuidzju bitwę powietrzną, w wyniku której 3 myśliwce komunistyczne, typu „Mig-15” zostały zestrzelone w ciągu 30 minut, a trzy inne zostały uszkodzone.

Tysiące ton broni i materiałów wojennych ukrywali komuniści włoscy

O tym nie mówi jednak Togliatti na kongresie komunistów Rzym. — W związku z odbywającym się 7. kongresem komunistów włoskich, na którym Togliatti ponowił swoją propagandową ofertę współpracy z rządem de Gasperi, jeśli rząd ten wystąpi z paktu atlantyckiego, warto przypomnieć przygotowania komunistów włoskich do wywołania ewentualnej rewolucji we Włoszech.

Włoscy komuniści ustalili, że w fabrykach Piemontu oraz w Lombardii, komuniści ukryli masy materiałów wojennych i broni. Dotychczas wykryto w tych częściach Włoch: 95 dział, 420 moździerzy, 4.820 karabinów maszynowych, 8.800 lekkich karabinów maszynowych, 23.769 zwykłych karabinów, 132 tysiące granatów, 14 milionów polskich karabinowych oraz 3 tysiące kwintali wszelkiego rodzaju materiałów wybuchowych.

Wyrazy uznania dla wysiłku obronnego Francji

Waszyngton. — Przemawiając dnia 27. marca w amerykańskim Senacie, senator republikański Henry Cabot Lodge, złożył wyrazy uznania dla wysiłku dokonanego przez Francję w celach obronnych.

Atlantyckiego, musimy przyjąć, że nie jest ona tak silna, jak tego życzylibyśmy sobie. Gdyby ona była silna, nie potrzebowałibyśmy nie robić. Moglibyśmy pozostać tutaj i pozwolić Francji ponieść całą ciężar. Dlatego też, nie jest żadną nowością twierdzenie, że Francja potrzebuje pomocy.

Patrole alianckie na 16 km. od 38. równoleżnika

TOKIO. — Amerykańskie patrole pancernie działające w zachodniej Korei przekroczyły w dniu 8 kwietnia 38. równoleżnik i prowadziły rozpoznawanie w głąb na 16 km. od dawniej granicy, po czym wycofały się na podstawię wycofania. Patrole te napotykały bądź na słaby opór, bądź nie natrafiały w niektórych miejscach na oddziały komunistyczne.

Mac Arthur u oddziałów pol.-koreańskich. TOKIO. — Naczelny dowódca wojsk ONZ, gen. Mac Arthur przybył we wtorek do Kory i odwiedził oddziały południowo-koreańskie, walczące na wschodnim odcinku frontu. Towarzyszył mu dowódca 8. armii, gen. Ridgway. General Mac Arthur przekroczył 38. równoleżnik w samochodzie i odbył odprowadzenie wojskowe z dowódcami jednostek południowo-koreańskich, po czym odleciał samolotem do Tokio.

Wtorkowe obrady 4 zastępców w Paryżu bez rezultatu

PARYŻ. — W środę odbyło się 23. z kolei zebranie czterech zastępców ministrów spraw zagranicznych: Francji, Anglii, USA i Rosji. Wtorkowe obrady były najkrótsze i trwały mniej niż 2 godziny. Gromyko wygłosił jeszcze jedno przemówienie propagandowe, atakujące stanowisko mocarstw zachodnich i domagając się dodatkowego rozpatrzenia sprawy paktu atlantyckiego, zagadnienia Triestu oraz baz amerykańskich w Europie.

B. amerykański ambasador w Moskwie przewiduje rewolucję w Rosji ale nie w czasach obecnych

Waszyngton. — Były amerykański ambasador w Rosji, generał Bedell Smith oświadczył, że sowiecki system komunistyczny nosi sam w sobie zarodek własnego zniszczenia, ale Bedell-Smith nie sądzi, by system ten mógł być obalony za pomocą rewolucji za naszego życia.

Argentyński specjalista atomowy zachorował

Rio-de-Janeiro. — Słynny fizyk argentyński, Turrini, specjalista dla spraw atomowych, został internowany w sanatorium dla chorob umysłowych. Turrini, podróżując w samolocie ze Stanów Zjednoczonych do Argentyny, zaczął gwałtownie rewolwować, aby się zatrzymał. Ciępił on od dawna na manię przedświadczeń.

Prezydent Auriol przemawia w Kongresie amerykańskim

Prezydent Francji Vincent Auriol, sfotografowany podczas wygłaszania przemówienia w Kongresie amerykańskim. Za Prezydentem V. Auriolem, z lewej p. Barkley, wiceprezydent Stanów Zjedn. Z prawej senator Rayburn, przewodniczący Kongresu amerykańskiego.

Nacjonaliści chińscy dostarczyli naftę komunistom

Honk-Kong. — Pomimo zakazu amerykańskiego, nacjonaliści chińscy z Formozy dostarczyli ostatnio komunistom Mao Tse Tungowi produktów naftowych, w ilości pół miliona litrów benzyny i ma-utu. W ten sposób 2.500 beczek po 200 litrów benzyny i mazutu amerykańskiego, pochodzącego z Formozy były przewiezione na pokładzie statku panamskiego „Flying Dragon” z portu Keelung na Formozie do Macao. „Handel” ten był ułatwiony przez niektórych urzędników nacjonalistycznych, gdyż komuniści, wobec braku benzyny w Chinach kontynentalnych, ofiarują dwa razy wyższą cenę, niż cena benzyny na Formozie.

Milionowe straty w pożarze elektrowni

Berno. — Gwałtowny pożar, który wybuchł w stowni pod Sion, wyrządził wielkie straty, sięgające milionów franków szwajcarskich. Pożar powstał na skutek błędnej transformatora, będącego w toku naprawy. Niemal całkowicie zniszczona pożarem centrala w Chandolline, której budowę ukończono w r. 1934, posiadała pięć olbrzymich generatorów, produkujących ogółem 126 tys. kilowatów prądu. Była to jedna z największych stowni szwajcarskich. Dostarczała ona prąd zachodniej Szwajcarii oraz sąsiednim obszarom francuskim.

Nowe czeskie typy samolotów dla Rosji

PRAGA. — Czesosłowaccy inżynierzy i konstruktorzy budują w zakładach lotniczych w Rudy Letow koło Pragi nowe typy samolotów odrzutowych, które są szybsze od swoich myśliwcowych typów „Mig-15” i mają przekroczyć szybkość rozchodzenia się głosu.

Według uchodźców czeskosłowackich, uo-wy myśliwce odrzutowe, produkowane w Rudy Letow nosi nazwę „Czerwony Pies” (Krasnaja Sobaka) i jest ulepszeniem „Mig 15”, używanym obecnie na Koryl przez eskadry komunistyczne. Nowy myśliwiec sowiecki idzie wazy nieco mniej od 5 ton i posiada nowoczesne automatyczne wyrzutnie dla skoków ze spadochronem. Uzbrojenie myśliwca „Czerwony Pies” składa się z 3 działek 37 milimetrów typu „Zenit III. B.” oraz dwóch mniejszych działek o kalibrze 2 milimetrów.

105-letnia uchodźczyni wyjedzie do U.S.A.

Wiedeń. — W obzbie dla wyśledzenia w Beth-Biakiet żyje od siedmiu lat obecnie 105-letnia Paulina Wiedorf, wywieziona przez Niemców z Równego, we wschodniej Polsce, gdzie urodziła się i mieszkała do chwili przyjazdu do Równego. W dniu obchodu 103 rocznicy urodzin, staruszka została powiadomiona, że otrzymała pozwolenie na wyjazd do Stanów Zjednoczonych wraz z synem i synową.

11) (Ciąg dalszy) Następnym dni nie było najmniejszego slychu o panu Alfredzie. Spełniwszy, co mu jego sumienie przyzwolonego człowieka nakazywało, ustąpił. Widziano tylko zajeżdżającą karetkę przed pałac Zamojskich i od niej wysłanego na drugie „metro lokaja, który za pośrednictwem Kasi bilet wizytowy jakiejś pani dosyć otyłej i poważnej przedstawił Leonorce... a ta przeprosiła kazała, iż będąc chora, przyjąć jej nie może. Po otrzymaniu tej odpowiedzi osoba siedząca w karecie spuściła okno tak mocno i gwałtownie, iż się potłukło... twarz zaczerwieniła dala się widzieć przez otwór razem z najczonijm piórami kapeluszu... kareta odjechała... Matka pana Alfreda, której księżycowe oblicze mieliśmy szczęście oglądać na chwilę (ona to bowiem była), nieszczerze ofiara, zmuszona ponętyć się do osobistego przybycia do tego podrutku, rozkazała jechać do doktora. Gdy mu tę znakomitą znajmiono klientkę, powszechnie używającą tytułu hrabiny, a w towarzystwie wyższym zwaną niegrzecznie bardzo —Przysł — doktor wyszedł natychmiast do przedpokoj, był bowiem po staremu do wszystkich bez różnicy kobiet grzeczny. Hrabina zdyszana, czerwona, zmę-

L. J. KRASZEWSKI CZARNA PERŁKA POWIEŚĆ pour lui faire entendre raison... a ta głupia dziewczynko, pod pozorem choroby, mnie nie przyjęła... Ja wiem, że nie choroba, że kaprysi! — Przeprosam panią hrabinę, ona istotnie chora jest, i dziś nawet w łóżku — dodał doktor. — A to wszystko z dumy obrazonej! — zawołała hrabina... Otóż skutki dobrodziejstwa naszych! Wziął sierotę na wychowanie, dał edukację, a po tym cierpieć od niewdzięcznej i widzieć się szkaradowany! Westchnęła pani hrabina wachlując się. Doktor milczał. — Kochany konsyliarzu — rzekła przybyła — weźże to na siebie... proszę cię... daj jej dobrą burę i przyprowadź do rozumu. — Ale o co to idzie? — łagodnie ozwał się lekarz — ja przyznając się,

sto tysięcy! Żebym ci dała pojęcie, jak już nieboszcza dziwaczka, to ci powiem, że chciała mego Alfreda żenić z nią! A jednak, aby jej dać spokój, nie umiędz biedaczce i na tośmy niby zezwolił! Już nie idzie zatem, aby Alfred się z Cyganką żenił i żebym ja jej dała te dwakroć. Ona sama dobrze podrozumiała, że do tego nie ma najmniejszego prawa, kiedy się zaraz rzekła. — Przeprosam — łagodnie znów szepnął doktor — znając mało ten skład okoliczności, ja nie dobrze to zapewne rozumiem... Wjedź ten sam testament, którym wojewodzina pani dobrodziejce zapisała majątek, jest ważny, a ten legat... — Ale kochany konsyliarzu, jak prawdziwie nie chcesz wniknąć w istotę rzeczy... Zapiś siostrze majątek miała prawo i obowiązek, ale czynić podrutkowi legat... takiego nigdy w świecie... — Ach! — rzekł doktor niby zupełnie przekonany... — I prosiłabym cię jeszcze, kochany konsyliarzu — dorzuciła — namów ja, niech sobie stać jedzie... Tu ją wszyscy znali przy wojewodzynie na władcowym stanowisku. Chodziła w tyf tykowych szalach! Po cóż teraz narządzać sobie na nieprzyjemność, mnie i nas na jej języku... Mówią, że na złość

Bronowice stolica „Młodej Polski” USA i Plan Schumana w rozgrywce Zachodu z Sowietami

Zakończenie okupacji Niemiec w lecie bieżącego roku!

(Od własnego korespondenta „Narodowca”)

IV.

Jak w większości idealistycznych ruchów młodzieży, tak też „Młoda Polska” była uspołobiona jaknajbardziej do ludu wiejskiego i robotniczego... jakkolwiek go przeważnie nie znała. Większość tych studentów czy nie-studentów tworzących ruch „Młodej Polski” mieszkała od lat w mieście, pochodziła zazwyczaj z zamożnych rodzin mieszczańskich, inteligentnych, nawet z ziemianiskich i stała „ontakto ich z ludem był bardzo luźny. Mimo to jednak, w imię pewnej szlachetnej zasady, że przyszła Polska musi się oprzeć na szerokie warstwy, przedstawiciele „Młodej Polski” jako też część inteligencji krakowskiej starała się nawiązać bliższe kontakty ze wsią. Dziś, gdy po 50 latach spoglądamy na tę niesiemię stanowiącą wsi, musimy się uśmiechnąć z politowaniem. Wtedy jednak entuzjazm dla wsi istniał naprawdę, choć objawiał się dość niezgrabnie.

Kraków a wies

W owym czasie nie było jeszcze „wielkiego Krakowa”, który powstał dopiero za rządów prezydenta miasta dr Juliusza Leo, prezesa Koła Polskiego w parlamencie wiedeńskim i działacza w czasie wojny światowej 1914 r. Ówczesny Kraków obejmował mniej lub więcej dzisiejsze centrum, a reszta przedmieść stanowiła osobne gminy. Poważne i skłupione życie Krakowa raz po raz okazywały się w Krakowie przybywające ze wsi na wozach, pełne gwaru, śpiewu, krzyku, łśnięcie pięknych krakowskimi strojami, pełne fantazji, uciechy i energii. Krakowianin przyjeżdżający do tego widoku a mimo to chętnie przystawał przed kościołem i przepatrywał się tym dziełami chłopaków i dziewczuch, które zjeżdżały do miasta niby ludzie z innego świata, mający żywy, rzetelny i mimo ciężkiej pracy, barwnie ubrani od mieszczan, tkwiących w swych bezbarwnych surdutach, „szluzokach”, jak je zwano w Galicji. A że w krakowskim tradycją Raclawia, Bartosza Głowackiego i Kościuszki była żywa aż do ostatnich czasów, że pamiętało wspaniały romans kosynierów, więc nie dziwnego, że w tych gościach ze wsi upatrywano, w przyszłości, nadzieję Polski i warstwę nadającą ton krajowi. Galicja zresztą znała już kilku polityków pochodzących z ludu, znających Stojalowskiego, Jakóba Bojke, i innych, więc sama myśl, nie była znów taka obca.

Periferie Krakowa Bronowice

Kraków roku 1900 nie brzęczał jeszcze, jak Kraków lat ostatnich, tramwajami i nie trząsał się od dygotu samochodów. Sunęły wtedy przez Kraków spokojne tramwaje konne, stanowiące jedną z ostatnich zabytków XIX wieku i pozwalające snuć spostrzeżenia nad szybkością... Ale tramwaje miejskie nie dochodziły do periferii. A na periferiach leżały właśnie Bronowice, do których i w r. 1939 nie dojeżdżało się na samo miejsce, tylko tramwaj zatrzymywał się na kilka kilometrów przed wsią. Jazda do Bronowic odbywała się albo dorożką, krak. „dryndą”, albo chodząc pieszo, co było już raczej większą wyprawą. Latem, gdy Kraków stawał się pełen kurzu i gdy asfalt parzył stopy, niejedną z malarzy nie mogąc sobie pozwolić na dalszy wyjazd, pakował swe manatki i drynda spieszył do Bronowic, gdzie mógł tanio zamieszkać w jednej z chałup. Mówię „chałup” bo tak mówiono wtedy o wiejskich domach, ale nie były to ani bynajmniej nie są chałupy, w ścisłym tego słowa znaczeniu: są to przeważnie domy drewniane, ale pobudowane schludnie, praktycznie, czysto i zaopatrzone. Wiesz Bronowice to wieś gospodarska, pracowita, stąd też chłop bronowiccy znani byli w Krakowie ze swych pięknych zaprzęgów, z piękności swych strojów, gdy występowali od parady w jakiejś wielkiej okazji. Podobnie jak większość okolic Krakowa i Bronowice posiadają teren pagórkowaty, co jedynie przysparza wsi uroku. Na lewo od drogi ścieżka wiejska prowadzi w górę. Przed wejściem do wsi stoi święta figura, zawsze zdobna kwiatami.

Z tego współżycia między artystycznym Krakowem a idyllicznymi Bronowicami o dawnych chłopiejskich tradycjach, wyłoniło się z czasem wzajemne zbliżenie się, a następnie zadzierzgnięty się węzły przyjaźni i... miłości. Czyż młodzi malarze czy młodzi poeci mogli pozostać nieczuli na urok bronowickich dziewczyn chłopiejskich, równie odważnych jak skromnych, równie dobrych jak dzielnych w życiu?

Dom Mikołajczyków

Wielokrotnie wspinałem się pod górę dążąc do leżącego dokoła na uboczu dworku Tetmajerów. Jakkolwiek w Bronowicach nie ma dworu, któremu by przypadła rola przewodnia we wsi, to jednak dom Tetmajerów właśnie pełnił tę rolę: czynił to zresztą tak dyskretnie, że nie raził nikogo. Bo też siła rzeczy zrosła się z tym kawałkiem ziemi, z tymi czterema murami, z tym ogrodem i tym warzywnikiem. Dwór Tetmajerów stał się nie jako ziemia historyczna: ileż wielkich imion, ileż wielkich chwil i myśli przewinęło się przez niego! Ileż wspomnień...

Gdy się otwiera wspomnień wpuśc czując gościa za parkan, i gdy gość

znovu pod górę uczynił kilkadziesiąt kroków, staje wobec małego dworku z małym gankiem, otoczonego kwiatami, pnącymi różami i klombami. Ganek jest mały, na obu jego stronach jest wąska ława i stół. W ciszy można tutaj dumnie spoglądając w dal. Ale gdy wejdiesz goście, do przedpokojów nie możesz już odczuć odświeżenia: są malowane po krakowsku, nawiązując w esy-floresy, przedstawiają to obrazy święte, to jakieś czstoty. Kolory żywe, rysunek naiwny, ale jakże to wszystko charakterystyczne, ciekawe, swojskie! Dom nie wielki; jest tu po lewej stronie salon i mały pokój, po prawej jadalni, mniejszy pokój i jakiś trzeci, razem może pięć a najwyżej sześć pokoi. Ale każdy z nich pełen jest pamiątek - wspomnień tak po Włodzimierzu Tetmajerze, jak pamiątek sztuki ludowej, z czasów kiedy dom należał do Mikołajczyków.

Mikołajczykowski to jedna z wybitniejszych rodzin Bronowic, może nawet najwybitniejsza. Chłopi rozumni, światli, pracowici, dobrzy gospodarze, czytający równie biegle książkę jak gazetę. Do wielkich spraw się nie mieszała, ale pełniła swe zadanie społeczne, wychowując dobrze dzieci, gospodarując na rodzinnym łanie, zasiadając w gminie. Nie znam, oczywiście, rodziców pani Tetmajerowej i pani de Laveaux, ale wyobrażam sobie, że musieli to być postacie jak z „Wesela”, jak z obrazu Guttgera czy Matejki. Postacie krzepkie, silne, zdolne stawić czoło burzy. Dwie córki wyszły z domu „panów z miasta”: jedna za dobrego malarza krakowskiego de Laveaux, który na wystawach paryskich i wiedeńskich kilkakrotnie został odznaczony, druga za Włodzimierza Tetmajera, świętego malarza, późniejszego pisarza, posła do parlamentu wiedeńskiego, działacza społeczno, brata poety Kazimierza. Trzeci takie małżeństwo krakowsko-bronowickie to małżeństwo Lucjana Rydla, świętego poety. Wesela odbyło się, jak wiadomo, właśnie w dworku Mikołajczyków, a co się tam mówiło przekazał potomności jeden z gości: Stanisław Wyspiański.

Wies podkrakowska u Rydla, Wyspiańskiego i Tetmajera

Rydel, Wyspiański i Tetmajer, wszyscy trzej mający swe chlubne karty w dziejach literatury i malarstwa, najbardziej chyba czerpnięci byli z ludu, najlepiej go rozumiejąc i najsilniej czuli potrzebę wprowadzenia go na szersze wody życia społecznego. Nie było to, co nazywano wtedy „chłopomanstwem”, ale jakimś ekwilibrem nie bardzo jasnym, nieuciem, mierzającym się w szacie poetyckiej, lecz uczuciem rzetelnym, rozsądnym i opartym zarówno na sercu jak rozumie. Może pierwszym krokiem w kierunku chłopów spowodował pociąg artysty do wzięcia do ręki modela, pociąg oka artysty do barwnych strojów, ale już drugi krok podlegał względem głębszym. Jeśli Wyspiański niezwykle bogato wykorzystał tematy wsi krakowskiej w swych obrazach, a Rydel wprowadził ją żywcem do swych dzieł („Betelem Polskie”, „Zaczarowane Koło itd.”), to Tetmajer zarówno uczynił ze wsi główny temat swych obrazów jakoteż główny przedmiot swych prac parlamentarnych. Zresztą tematyka ludowa aż nader bogato była reprezentowana w ówczesnym polskim malarstwie: czy to Fejtł, czy

Chelmoński, Sierstewicz itd. oni wszyscy mniej lub więcej, czerpali natchnienie z życia wsi.

Pani Tetmajerowa otrzymała ów etary dom bronowicki z gospodarstwem w posagu a Włodzimierz Tetmajer, jako sam pochodzący z ziem i miłośnik wsi, zabrał się mimo swych malarskich zajęć, do gospodarstwa na tym kawałku ziemi. Piękny ogród warzywny i owocowy, cieszył się sławą wartownych i owoców, gruszek i innych owoców, aż do bram Krakowa! Tryb życia zawsze tutaj był równie prosty jak pracowity; posiłki skromne, typowo wiejskie, zdrowe, ulubione potrawy: kwaśne mleko, z ziemniakami, pierogi leniwe, latem zupy owocowe, zacierki na mleku.

Zasługa „Młodej Polski”

Zjawisko „Młodej Polski” oświetlane było różnorodnie i z różnych stron, głównie literackie. Oczywiście była też mowa o stronie ludowej wpływu „Młodej Polski” na społeczeństwo. Zdaje mi się, że najważniejszym dziełem dokonanym przez „Młodą Polskę”, jest poruszenie sprawy ludu, wprowadzenie go do domów inteligencji, porządkowanie sumień, zwrócenie uwagi na zagadnienia tak ważne. Zasługa „Młodej Polski” było to, że zapoznała z ludem a przynajmniej z niektórymi jego żywymi zjawiskami, „Młoda Polska” ukazała społeczeństwu śmieszność hermetycznej zamkniętość kółka inteligentnego, otworzyła okno na szerszy świat, podświadomie może ale wyraźnie szukała w ludzie nowych obyczajów, skoków. Wprawdzie był to obyczaj znacznie mniej ogólny i słabszy niżby można się było spodziewać po narodzie polskim tak silnym podmurówanym wsią, ale był w każdym razie pewnym obudzeniem się sfer inteligentnych, a raczej cząstkich ich. „Młoda Polska” nie była ani organizacją, ani ruchem rewolucyjnym, nie była też kierunkiem literackim: była odruchem skupiającym się w Krakowie kółko artystów, studentów, ludzi kochających piękno, oryginalność i czujących potrzebę wejścia na nowe tory życia. Była odruchem serca bardziej niż odruchem mózgu: miała może pewne polityczne podstawy a raczej wypłynęła po części ze źródeł, które można by nazwać politycznymi, skoro cała Polska od Bałtyku po Morze Czarne, od Mińska po Karpaty, myślała od lat przeszło stu o sprawach politycznych, tj. o swej niewoli i swym wyzwoleniu. Wszystko, w takich warunkach, przybierało oblicze polityczne lub państwopolityczne. Jednym z największych jego tytułów do sławy u potomności jest — bez wątpienia to, że do życia duchowego ówczesnej doby włączyła w dużej mierze czynniki ludowe. (gam.)

Koniec

Zezwolenie na odprawianie Mszy św. wieczorem

Watykan. — Stolica Święta udzieliła zezwolenia na Węgrzech na odprawianie Mszy św. wieczorem w dniu roboczym. Odczytanie będą mogły przygotować do Komunii św. na tej Mszy jeżeli przedtem przez 3 godziny powstrzymamy się od przyjmowania pokarmu. Zezwolenie to ma na celu pokonanie trudności, wynikających z niedostatecznej liczby kościołów oraz z faktu, że komuniści węgierscy urządzają zebrania i parady obowiązkowe w godzinach, w których zwykle odprawia się Msza św.

Nowy Jork w marcu 1951 r. Min. Schuman planował niewątpliwie obszernie swym scaleniu wielkiego przemysłu stalowego i węglowego podpisany już i oczekujący ratyfikacji.

Stany Zjedn. przywiązują bowiem wielką wagę do możliwości rychłego wejścia w życie scalenia węglowo-stalowego produkcji zachodniej Europy, albowiem akcja tego rodzaju stanowiłaby mocny fundament pod budowę systemu ekonomicznego, jaki zapewniłobyby sfederowanej Europie możliwość nieograniczonej produkcji po niskich cenach, a co zatem idzie — podniesienie europejskiej stopy życiowej.

Opieczęta z Ruhrzy

Amerykańskie kółka kierownicze pragną, by Niemcy zachodnie zaakceptowały Plan Schumana, ale na kanclerza Adenauera wywierają silny nacisk rzeczniczy systemu kartelowego z Zagłębia Ruhry, którym dziś nie uśmiecha się wcale forsowanie Planu Schumana! Wręcz przeciwnie — przemysłowcy z Ruhrzy dążyli do utrzymania scalenia planu Schumana i do kontynuowania w Niemczech i w Europie systemu karteli węglowych i stalowych, któreby zapewniły im wielkie zyski, oczywiście w drodze ograniczenia produkcji podstawowych surowców.

Opieczka Ruhry przeciw planowi Schumana godziła w opinię amerykańską w samą istotę rzeczy, jaką jest dążenie Francji do unii europejskiej przez koncentrację produkcji na przedsiębiorstwach demokratycznej kontroli — w miejsce przedwojennych tendencji niemieckich do systemu kartelowego i kontroli produkcji w ręku przemysłowców, dążących do monopolu zysków. Amerykanie widzą we francuskim planie scaleniom w ciężkich możliwościach zdemokratyzowania wytwórczości w przyszłej unii europejskiej. Ale akcja przemysłowców Ruhry, sabotująca wysiłki Schumana w zakresie scalenia wytwórczości węgla i stali, jest krytykowaną w Ameryce, jako krok, który opóźni może dzieło zjednoczenia Europy.

Kilki kartelowe

Silną presję jaką wywierali przemysłowcy Ruhry na rząd w Bonn, by nie wyraził zgody na plan scaleniom (już uzgodniony i podpisany przez szereg krajów produkujących stal i żelazo) stanowił zdaniem Amerykanów popierających plan Schumana — objaw ostrej walki podjętej przez potężne luki kartelowe, które rzuciły wyzwanie Stanom Zjednoczonym — holdującymi systemowi demokratycznej kontroli podstawowych przemysłów. Walka o ostateczne wejście w życie scaleniom planu francuskiego znalazła żywy odzwierciedlenie w Stanach Zjedn. w kolach, które wskazują, iż plan Schumana odzwierciedla nie tylko dążenia szczerze Francji do zjednoczenia kontynentu zachodnio-europejskiego, ale reprezentuje także pragnienia amerykańskie, aby prowadził on do konsolidacji zach. Europy, jako ognia w atlantyckiej współpracy narodów.

Bonn i plany scaleniom

Amerykański Komisarz Mc Cloy w rozmowach odbytych z kanclerzem Adenauerem położył z wyżej przytoczonych względów nacisk na to, by rząd w Bonn zaakceptował antykartelowe zarządzenia odnośnie Zagłębia Ruhry, i by przeto odrzucił zabiegi przemysłowców Ruhry, które zmierzają do storpędowania planu Schumana, a tym samym i podważania nadziei na osiągnięcie jednolitej europejskiej w oparciu o wspomniany plan. Kanclerz Adenauer obiecał, iż zapełni do parlamentu, by zatwierdził plan Schumana i dał do poznania, że stanowisko przemysłowców z Ruhrzy; domagających się przywilejów monopolowych, jest szkodliwe, nawet z punktu widzenia interesów niemieckich”. Obserwatorzy amerykańscy są zdania, iż gdyby parlament w Bonn odrzucił plan Schumana, to wrosłyby tylko obawy żywione przez zachodnich sąsiadów Niemiec, co do intencji niemieckich i utknęłaby akcja włączenia federalnej republiki do atlantyckiej wspólnoty narodów.

Kremlewski chwyt odciążenia Niemiec od zachodu

Problem kontroli Ruhry i wejścia w życie planu Schumana stanowią w oczach amerykańskich powiązaną z sobą całość, która ma zarówno strony polityczne, jak i ekonomiczne o wielkim znaczeniu przy próbie rozwiązania przyszłości Niemiec i budowie unii europejskiej. W razie powzięcia w Bonn decyzji włączenia produkcji Ruhry z wytwórczością ciężkich przemysłów reszty zachodniej Europy, republika federalna związałyby się z narodami atlantyckiej wspólnoty w przelomowej chwili, gdy Kreml na paryskich spotkaniach zastępców Wielkiej Czwórki, podjął wysiłki do zicherungu odciążenia Niemiec od karkodnego bloku. Amerykańscy obserwatorzy sądzą jednak, iż przez włączenie szybkie zach. Niemiec do ekonomicznej współpracy z resztą sygnatariuszy planu Schumana — straciłaby automatycznie sens — sowiecka propozycja neutralizowania Niemiec, gdyż arsenał Ruhry byłby kontrolowany i oddany na obronne potrzeby zachodniej Europy.

Jak wiadomo sowiecki delegat w Pażyku zapowiedział z początku na konferencji zastępców W. Czwórki trak-

tał pokojowy z Niemcami, wycofanie alianckich wojsk z tego kraju i zredukowanie sił zbrojnych wielkich mocarstw; Amerykański delegat dr. Jessup oczekiwał od początku ze strony sowieckiej manewru w postaci propozycji zjednoczenia i neutralizowania Niemiec, ale jest ona traktowana w kolach amerykańskich, jako sowiecka propaganda, jedynie mająca na oku próbę udaremnienia wejścia zach. Niemiec do systemu obronnego atlantyckiej wspólnoty narodów.

Rozimowa Polska — Chiny i tranzakcja z Ruhrą

Przemysłowcy z Zagłębia Ruhry mają obecnie oczy zwrócone nie tylko na wschód Europy, ale i na komunistyczny Chiny, jako rynek odbiorczy materiałów niemieckich o wartości strategicznej. Nielegalne transakcje materiałami strategicznymi odbywają się na większą skalę między Ruhrą a sowieckim blokiem, za pośrednictwem wschodniej strefy Niemiec. Całkowita suma obrotów zach. Niemiec ze sowieckim blokiem oceniana jest na trzysta milionów dolarów rocznie.

Dla przemysłowców Ruhry wrosły przede wszystkim widoki na zwiększenie transakcji z czerwonymi Chinami w ramach układu zawartego z Pekinem przez wschodnie Niemcy, na razie na okres jednoroczny; wyroby przemysłowe Niemiec dostają się teraz Chin przez porty polskie! Ostatnio bowiem zawarty został między reżimową Polską i Chinami traktat nawigacyjny, który przewidywał m.in. również powołanie do życia mieszanej chińsko-polskiej spółki okretowej do transportowania na Daleki Wschód zarówno produktów polskich, jak i głównie mate-

riałów o wartości strategicznej z Niemiec zach. i wschodnich. Na liście pierwszych większych dostaw niemieckich, via porty polskie, do Chin znajdują się wyroby stalowe, różne instrumenty precyzyjne, oraz tabor kolejowy. Również zachodnio-niemiecki układ z reżimową Polską zawiera listę produktów przemysłowych, które mają na celu wzmocnienie potencjału militarnego wschodniego bloku.

Koniec okupacji Niemiec w lecie br.

Niezależnie od wejścia w życie planu Schumana i ewentualnego spotkania ministrów spraw zagran. Wielkiej Czwórki — robione są przygotowania do zakończenia alianckiej okupacji Niemiec, tak by w początku lata br. republika z Bonn uzyskała pełną, jeszcze większą wolność polityczną, jako „wstęp” do ew. utworzenia kontyngentów niemieckich do scalonej armii europejskiej.

Pogotowie obronne Zachodu

W opinii amerykańskiej cały nacisk na zwolnienie konferencji zastępców W. Czwórki był manewrem podkopywanym chęcią wywołania przez Kreml rozłamu wśród aliantów zachodnich w sprawie przyszłości Niemiec i dążeniem do wstrzymania defensywnych doborów zachodnio-europejskich. Ale Stany Zjedn. nie mają zamiaru ustępowania na jotę od obranego programu pogotowia obronnego zachodniego świata. To znaczy, iż armia gen. Eisenhowera będzie stworzona i to w szybkim tempie — wbrew wszelkim fałszywym ofensywnym pokojowym Rosji sowieckiej. W ONZ, co jednak robione będą dalej zabiegania, o do międzynarodowej kontroli zbrojeń.

L. Lech

Wiadomości z Belgii

Zjazd delegatów Towarzystw Katolickich w Brukseli

Dnia 1 kwietnia br. odbył się Zjazd Delegatów Towarzystw Katolickich Stowarzyszeń Polskich Górników pod przewodnictwem ks. Barbary i św. Wojciecha w Polskiej Misji Katolickiej w Brukseli. Celem Zjazdu było polecanie wszystkim Stowarzyszeniom katolickim pod nazwą Polskie Stowarzyszenie Górników Katolickich w Belgii.

Na Zjazd przybyło około 60 delegatów z okręgów Limburg, Mons, Charleroi i Zachodniej Flandrii, tudzież okręg Bruksela. Zjazd rozpoczął się Mszą św. odprawioną przez asystenta tych Towarzystw, ks. prof. Stanisława Olejnika. Okolicznościowe kazanie wygłosił ks. rektor dr. Karol Kubsz. Po wysłuchaniu Mszy św. o godz. 11-tej rozpoczęły się obrady. Zjazd zgalił ks. Rektor podkreślając znaczenie Zjazdu i przeczytał list z życzeniami pomysłowych obrad. Prorektora Wychowawstwa Polskiego ks. Biskupa Gawliny. Po czym powitał delegatów i gości. Na wniosek ks. Rektora polecono przedyskutowanie przez Towarzystwa, ks. prof. Stanisława Olejnika. Okolicznościowe kazanie wygłosił ks. rektor dr. Karol Kubsz. Po wysłuchaniu Mszy św. o godz. 11-tej rozpoczęły się obrady. Zjazd zgalił ks. Rektor podkreślając znaczenie Zjazdu i przeczytał list z życzeniami pomysłowych obrad. Prorektora Wychowawstwa Polskiego ks. Biskupa Gawliny. Po czym powitał delegatów i gości.

W dyskusji nad sprawozdaniami zabierali głos prawie wszyscy obecni uzgadniając sposoby pracy technicznej i rozeszerzenia działalności organizacyjnej, oraz skłerenia wysiłków na zwiększenie wrotów organizacyjnych na wszystkie okręgi zamieszkałe przez Polaków. W dalszym ciągu były omawiane sprawy ujednostajnienia, oznak członkowskich, składek miesięcznych do Zarządu głównego, koszty biuletynu itp.

W dniu 15 kwietnia ma się odbyć wielki zjazd Mezőw Katolickich w Winterslag, który będzie miał charakter katolickiego dnia kulturalnego i oświatowego, gdzie prawdopodobnie odbędzie się pierwsze zebranie nowo wybranego Zarządu Głównego Mezőw Katolickich w Belgii. Ks. prof. Olejnik zapowiedział do delegatów poszczególnych okręgów o jak najliczniejszy udział.

Punkt 6 porządku dziennego miał być poświęcony omówieniu i zatwierdzeniu nowego statutu. Ks. Olejnik wyraził, że był tak krótki czas, iż nie można było tej tak ważnej sprawy załatwić w kilku ostatnich dniach. Zaproponował zatem, aby statut opracować na wzór statutu Mezőw Katolickich w Polsce, z dostosowaniem do organizacji na Wychodźstwie. Delegaci zgodzili się na ten wniosek. Statut ten w przerobieniu będzie rozesyłany do poszczególnych zarządów Stowarzyszeń do ewentualnych poprawek.

Delegat Zjazdu zatwierdził jednolitość nazwy organizacji, na Stowarzyszenie Polskich Mezőw Katolickich w Belgii, Siedzibę ustaloną w Brukseli.

W wypracowaniu zagadnień technicznych i ogólnych organizacyjnych przystąpiono do wyboru Zarządu Głównego, w którym głosowaniu większością głosów w tajnym głosowaniu wybrano następujących: Prezes: pan Sobieski Jakub; wiceprezesi: Nowak Wojciech z Waterschei i Glinka Ludwik z Tertre; sekretarz generalny: Roswał Czesław, nauczyciel z Waterschei; zastępca sekret. Wolniński z Eisdien; skarbnik: Miyanek Marian z Winterslag; zast. skarbnik: Bójkowski z Haurtrage Etat.

Do Komisji Rewizyjnej weszli: p. Czalko z okręgu Mons; p. Piotrowski z okręgu Charleroi i p. Pakady z okręgu Limburgii.

W wolnych godzinach postanowiono wysłać rezolucję do: Ojca św. Piusa XII, do ks. biskupa Gawliny, do ks. kardynała Van Roy, do Biskupów poszczególnych diecezji, do Polskiej Misji Katolickiej na ręce ks. rektora dr. Kubsza Karola.

Ponadto na wniosek nowego skarbnika p. Miyanek Mariana uchwalono, że każde Stowarzyszenie wysyła swoje pewną sumę (zależnie od stanu pracy) do kasy głównej na zapoczątkowanie jej sprawnego funkcjonowania i na wydatki do czasu wpłacenia pierwszych składek członkowskich do Centrali.

Zakończono obrady Zjazdu odmówieniem modlitwy i odpiewaniem „Nie rzucim ziemi!”

Po zjeździe odbył się wspólny obiad w domu Pomocy Polakom przy ul. l'Arbre Benoit 32.

Przy obiedzie wywiązała się miła pogadanka, której patronował ks. Rektor. Po obiedzie prezes p. Sobieski podziękował wszystkim za udział w obradach.

Delegat rozjechał się do domów obiecując sobie spotkanie na zjeździe Mezőw Katolickich w Winterslag w dniu 15 kwietnia br.

Odnosnie obrad podkreślić należy, że stały one na wysokim poziomie.

U delegatów, którzy zabierali głosy wyrażali się troską o przyszłość emigracji. Z przyjemnością należało stwierdzić, że na liczbę około 60 delegatów, prawie połowa była delegatami młodymi przeważnie i nowej powojennej emigracji. (—)

Tragiczny zgon 7-letniego chłopca

COURTRAI. — Grupa dzieci, między którymi znalazł się 7-letni Denis Neppé, walała się w Harlebeke pod garżem rzeki kanału Desmeta. Rzecznik wyprowadzając z gązku swój samochód nie dostrzegł całej grupy dzieci i ciężarówką swą przejechał nad nimi.

Malec został przewieziony do jednej z klinik w Courtrai, w której zmarł dwie godziny po tragicznym wypadku.

Wiadomości z Wielkiej Brytanii

Scotland Yard zna nazwiska Szkotów, którzy zabrali kamień koronacyjny

Londyn. — Poszukiwania Scotland Yardu za sprawcami kradzieży kamienia koronacyjnego, zakończyły się pomyślnie, oświadczyła w Londynie. Policja zna obecnie nazwiska sprawców kradzieży, sześciu Szkotów i wie, gdzie kamień został ukryty. Detektywi, podejrzewając o zabicie kamienia studentów szkockich z Glasgow, zbadali w bibliotece uniwersyteckiej nazwiska studentów, którzy w ostatnich czasach wypożyczali dzieła, mówiące o tym kamieniu. W ten sposób udało się odprawić winnych. Pozostawiono ich na tymczasowej wolności i nie uczyniono jeszcze nic dla zabrania cennej dla Szkotów relikwii.

Wahania władz brytyjskich tłumaczy się jakoby obawą przed odnowieniem starych uciech narodowych. Jak wiadomo, na kamieniu koronacyjnym, zwanym „kamieniem przeznaczenia”, królów Szkocji przez 6 wieków składali przysięgę przed objęciem władzy.

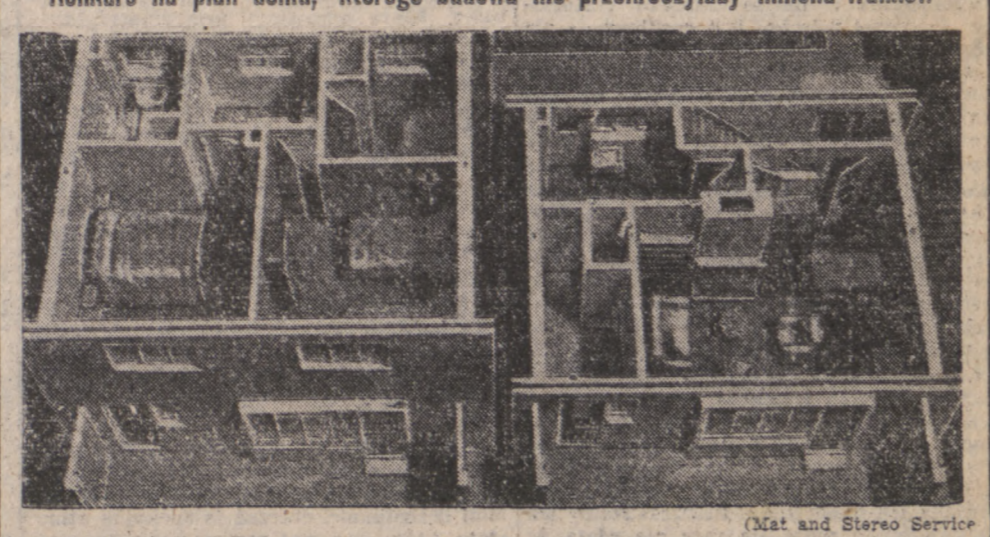
Do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych na leży obecnie decyzja, czy winni zabrania kamienia koronacyjnego będą seignali lub nie.

Koncerty muzyki i pieśni polskiej

Ostatnio w ramach koncertów propagandowych, organizowanych przez prof. S. Niekrawską dla audytorium brytyjskiego, miały miejsce audycje chopinowskie dla szkół angielskich w Londynie, w wykonaniu fortepianowym prof. S. Niekrawskiej oraz szeregu koncertów z udziałem Lucyny Szczepankiewicz (b. primadonna opery warszawskiej) oraz skrzypki wirtuozki i kompozytorki, prof. W. Niemczyka, który wkrótce przyjedzie na tournée do Francji. W dniu 5 marca 700 Anglików i kilkuset Polaków słuchało z entuzjazmem koncertu muzyki i pieśni polskiej w Epsom. W Brighton sale „Riviera” wypełniła publiczność wyłącznie brytyjska.

W ostatnią niedzielę odbył się koncert w wielkiej sali miejskiej „Assembly Hall” w Blackburn, z udziałem L. Szczepankiewicz, sopran, W. Fechter, baryton i prof. S. Niekrawskiej, fortepian. Artyści wykonali utwory: F. Chopina, Moniuszki, Zarzeczko „L. Różyckiego, Friemana, Nowowiejskiego, Karłowicza. Utwory kompozytorów polskich oraz wykonawców, przyjmowano ożywienie. Bisom i brawom ale było końca.

Konkurs na plan domu, którego budowa nie przekroczyłaby miliona franków

Architekci brytyjscy stanęli do konkursu na dom o 900 do tysiąca funtów (milion franków) rycy został wyłoniony plan, którego budowa kosztowałaby franc. Wykonano 323 plany, wśród któ wiodący na naszym zdjęciu.

PRZYJACIEL DZIAŁY

Przygoda księżycyca

Jednego wieczora wypłynął spota drzew księżyc, poważnie zamysłowy, i wędrował sobie powoli po niebieskiej drodze; miał twarz dziwnie dobrą i poczciwą, mlie uśmiechniętą. Jacek i Placek patrzyli w niego ciekawym spojrzeniem, bo choć go widzieli wiele razy, nigdy nie patrzyli na niego dłużej. Wiedzieli, że jest, i to im wystarczyło; teraz przyglądali się jego podróży przez długie godziny.

— Skąd on przychodzi i dokąd idzie? — pytał Placek.

— Zda mi się — odrzekł Jacek — że mieszka za lasem, bo zawsze wychodzi spota drzew; pewnie tam wśród niebi spota przed dzień, jak sowa. Wędruje potem po niebie, bo to pewnie pasterz gwiazd, co ich pilnuje, aby która nie zgasała, a kiedy się zmęczy, to się chowa między gwiazdy, albo wpada do wody. Kiedyś był tam jezioro, wtedy widziałem, że mieszka w wodzie.

— Musi być bardzo dobry.

— Niezawsze, bo czasem jest taki czerwony, jakby z gniwem.

— A na kogoś on się może gniewać?

— Nie wiem; może na gwiazdy, kiedy która wejdzie w szkodę...

— W jaką szkodę?

— Czy ja wiem. Już on tam dobrze na tym się rozumie.

— I on tak zawsze wędruje?

— Nie wiem, czy już był, kiedyś się urodził, ale odgadnąć nasza pamięć się, co go zawsze widziałem na niebie.

— Ja myślę, że on jest bardzo nowy, bo się świeci.

— A czemu psy go tak nie lubią?

— Pewnie dlatego, że im nie daje spać i wyprawia gęba dziwnie młny.

— Strasznie to jest śmieśna istota. A dlaczego czasem to go wcale nie ma?

— Może odpoczywa i gdzieś śpi w wodzie. Czy ty myślisz, że to przyjemna robota lać tak bez przeszanu po całym niebie w nocy i do tego samego?

— Oczywiście był księżycami, toby nas było dwóch, byłoby fajnie.

— Pewnie, ale psy wytybiły dwa razy głownie.

— To byłoby śmieśne! My mamy doskonałe psy na księżyce. Patr, jak on się śmieje.

— On się zawsze śmieje, zresztą tu nie ma żadnego psa, więc mu wesoło. Ależ się świeci. Z czego też on jest zrobiony?

— Ja myślę, że z ziota.

— Ze ziota. Ciekawo, Placku.

— Umilkni, spoglądając, jak księżyc, doszedł się naprzeciwko na to, co się stało przez dzień na świecie, zaczął się toczyć wzdłuż, jak złote kóło. Dotknął czubów drzew i poczuł się chylić nisko ku ziemi.

— Tam musi być woda — szepnął Jacek, on lubi spać w wodzie... że mi też to nigdy nie przyszło do głowy... Placku!

— Co takiego?

— Jak myślisz, nie też możnaby zrobić duży kół z takiego księżycyca?

— Nie wiem, nigdy nie widziałem takiego, ale pewnie bardzo wiele.

— Sto możnaby zrobić? — pytał zamysłowy Jacek.

— Może nawet więcej, ale dobrze nie wiem, bo jestem śpiący...

— Też nocy śnio się Jacekowi same złoto. Hasno obudził się zamysłowy, zamysłowy przeważył się przez cały dzień i niecierpliwie wyglądał wieczora.

Kiedy księżyc wypłynął na swoją nocną służbę, Jacek przypatrzył mu się pilnie, kreślił głowę, zauważając, że jest jakby większy, niż wczoraj, i bardziej pełny. Przez długie godziny trwał w milczeniu, aż do chwili, kiedy księżyc wyczołgał się między drzewa. Jacek zapamiętał sobie, że zawsze schodził ku ziemi w tym miejscu, gdzie rosną rozłożyste lipy.

Skiął na Placka i rzekł cicho:

— Chodź, Placku, mam coś ważnego do powiedzenia...

Szeptali długo w noc.

— Jeżeli się uda — rzekł głośno Jacek, — będziemy mieli z tym powieści do domu.

— Strasznie jesteś mądry! — zawołał z uznaniem Placek.

— Ktoś z nas przecież musi być mądry — odpowiedział Jacek. — Jutro przeto o świecie pójdziemy w tę stronę, gdzie rosną lipy. Jeżeli poza nimi jest woda, to wszystko się uda. Było tylko niebo było pogodny.

Niebo, wedle jego marzenia, było następnego dnia bez skazy, lazurowo i przeczyste. Radość, światła i rzeźba, napiełniała cały świat i ich serca.

Chłopcy gorączkowo przygotowywali się do drogi.

Szli długo przez lasiste pustkowia, gorączkowo i szybko.

— Zgadłem! — zawołał nagle Jacek — jest woda!

W oddali istotnie błysnęło srebrnym blaskiem wyglądające przez słońce rozlewkowe wody. Strumień, urodzony w lesie, rozszerzał się na równinie i, nabrawszy powagi, utworzył niewielkie jezioro, leżące zamknięte przez krzywdliwe żable talatęstwo. Jezioro było płytkie i uroczne.

— To musi być tu — rzekł drżącym głosem Jacek.

— Oby się tylko udało! — szepnął Placek.

— Mamy wiele czasu — mówił Jacek — i dobrze się rozzejmy.

— Jak to zrobić? — zapytał Placek.

— Jeszcze dobrze nie wiem, ale mamy cały dzień do namysłu.

— A co będzie, jeśli nas dojrzy?

— On się wcale nie boi ludzi, zresztą skąd się może domyślać, co go czeka? Przez myśl mu to nie przejdzie!

— Tak, to naprawdę trudno przypuścić, że ktoś chce go ugrać...

— Milcz! — krzyknął Jacek.

— Przecież jesteśmy sami!

— A ptaki, a drzewa, a żaby?

— Ach, prawda!

— To pewnie wszystkie jego przyjaciela... Ukryjmy się w trawie i ani pary z uchem.

— Jesteś mądry?

— Byłoby bardzo słownie zwracam się szepnął szepkami... Cicho!

Wszystko przez dzień spało w słonecznym upale: czasem tylko bąk, wieczny wioścęga, potoczył się, bucząc, przez powietrze, zabrzęczał puzozło, albo też ryba, której się nie stał ni zowad zachęcało zobaczyć Bóży świat, cisnęła się z wody rozpryskając łęczę.

Jacek wparł się spojrzeniem w niebo, które zaczęło się srebrzyć daleko, daleko.

— Idźcie! — powtórzył Placek — będzie tu za jakie trzy godziny...

Drżeli w niecierpliwym oczekiwaniu, coraz to spoglądając na niebo.

Żaby poczły rechotać, tańde bowiem stworzenie na świecie nie ma tyle do opowiadania, co żaby: od początku świata co wieczór gadają to samo, widząc jednak, że niesłychane historie dzieją się w każdym stawie, bo gadaniu nie ma końca.

Kiedy księżyc minął stróżną nieba i dojrzał oczyma zmięrzal stróżną drogę, wiodącą na ziemskie niziny, Jacek szepnął:

— Kiedy już zobaczymy, gdzie ma się za-
nurzyc, podejmiemy tam chylidem... Podsta-
wimy worek i sprawa skończona.

— A jeśli tam bardzo głęboko?

— Tu woda nigdzie nie jest głęboka, żaby
nie lubią głębi.

— Och, jak mi serce bije!

— To nie... będziemy bogaci, Placku!

Księżyc spjrzał poczywim wzrokiem na
ziemię; zasumiał jakby na przywitanie
drzewa, zasumiał woda, zioła, pieszczotą
mlecznego światła dotknęta, zakrzyknęły
swoje sennie pozdrowienie wodne ptaki; słysz-
ąc to żaby zaprzęgnęły byle najwazniejsze i
o trzy tony podniosły swoje trójkołata.

Księżyc, jak pan dobry i łaskawy co z dale-
kiej powraca podróży, usmiechnął się mlie,
w uśmiechu całą szerokością swojej zamienitwy
twarze.

— Usmiechno się! — szepnął Placek.

— Nie widzi nas — rzekł Jacek. — Zni-
ż się tu tej żółtaczce, gdzie rosną wierzby.
Przedaj, przedaj!

— Jak dwa duchy i jak dwa srebrne cienie,
pochyleni, kociami ruchami sunęli przez bu-
ne trawy.

Księżyc, jak ptak, co się na skrzydłach
wazy, nim zapadnie na wody, chwiał się nisko,
mądrym, dobrym oczyma patrzył w dal,
jakby mu też było, że za chwile wszystko na
świecie, co teraz za jego sprawę jest złote,
poszarzało i otuli się w mrok. Nie widział
wiecej niż w tym miejscu, w którym co nocy
zapadał w wodę na odpoczynek, dwa cienie
rozpostarły ogromną płachtę, na dwóch za-
wieszona kijach: napyły zanurzili ją w wo-
dzie i ciekali nieruchomo, stęzali w
oczekiwaniu. Cienie stały po pas w wodzie,
tak, że w migotliwym świetle mogły uduwać
zarysy dwóch wierzbowych pn. Urzwały je
żaby i, zrozumiały w bystrym rozumie, że
się tu jakiś niesłychana gotuje nieprawdę,
zamilkli na chwilę ze zdumienia, nagle je-
dnak podniosły talid rzwetki, krzyk i lament,
jak gdyby świat cały zapadł się w prze-
pad.

— Przekleto żaby! — szepnął Jacek.

— Już... już... — szepnął Placek.

Księżyc, słuchając żabiego hałasu, usmtech
nał się pobłażliwie i brzęgiem swojego złoto-
go kręgu dotknął wody.

Nagle uchwilo wszystko dookoła, jakby z
przerazenia: przestały szumieć drzewa, za-
marł szept wody.

K. M.
(Dokończenie nastąpi)

Może wyrosną na młynarzy

Lzieci księżyc bawił się chętnie w Ogrodach Tytułystycznych Janek zabiera za sobą okrzędk i puszczą go na wodę... Chłopcy przypatrują się ciekawie biegowi okrzędku. Kto wie, może będą z nich w przyszłości młynarzy.

(Foto: Record)

Kto zasiał las?

Idzie Joesia przez las, patrzy na ziemię zasianą mchami, porośniętą przetrzonym ziemiem i myśli:

— Kto orał tę ziemię, żeby na niej tyle roślin drobnych i tyle drzew wysokich wyrosło?

Tak sobie myślał Joesia, a wiatr po lesie szumił i coś jakby tym szumem cicho gadał:

— Fyrtasz się, kto orał ziemię w ciemnym borze? Przerzarył ją borusid, kopiąc sobie norę. Przerzarył liay, krety i dziśków rance, róg jelenia rozkołysał i małe dżdżowice.

— A kto użalił ziemię w tym borze sosenym i w tym gałku brzożowym? — myślał dalej Joesia.

Wiatr znowu w gałęziach szumił i tak od-
powiadał:

— Kto użalił ziemię w borze i w zielonym gałku? Żyźniły ją liście zeschła, co z drzew opadają, żyźniły ją leśnych stworzeń obumarłe ciała; i wilk srog, co padł w boju i ta muszka mała.

— Jakich to siewca rozrzucał tyle różnorodnego nasienia, że wyrosły te drzewa, te krzewy i te zioła? — dźwięczał Joesia i nadszuchuje wiatrowej odpowiedzi.

— A wiatr szumił mocno, gnie gałęzi, porywa liście nasiona i zeschła liście:

— Fyrtasz się, kto zasiał ziemię tym zielonym lasem? To wiewiórki niosące w pyszczku na szimę zapasy, upuściła orzech, złożył, czy twardą buczynę... to ją, siewca znakomity — wiatr lejący z pola, niosłem puchy sfruwające z wierzby i topoli, na skrzydłach unosim brozozy i jesiony, rozrzucałem wiązki, sosny w różne światła strony, i przez długie, długie lata, z nasion tych wyrosły ciemne bory, jasne gaje i ten las wspaniały.

H. Z.

Bawełna a celuloza

Bawełna jest czystą postacią celulozy, a celuloza jest po prostu materiałem budowanym komórkę roślinnych. „Celula” — to po polsku: komórka! Człowiek skutecznie spróbował z roślin wydobyć czystą celulozę. Powstał potężny przemysł, przerabiający (głównie drewno) na celulozę, która w produkcji nazywa się „wiskoza”. Kto miał sposobność przyjrzeć się niesłychanie złożonemu procesowi chemicznemu, jakiemu musi być poddane drewno, zanim nabierze wadliwego respektu dla krzewu bawełnianego. Krzew ten w sposób na pozór znacznie prostszy, dokonuje sztuki produkowania czystej celulozy.

Jakimi surowcami rozporządza krzew bawełny?

Korzeniami, które pod ziemią rozkrzewiają się tak szeroko, jak pędy naziemne krzewu, wyciąga bawełna z gleby wodę i sole mineralne, wdróżył który według nieznacznej wadze rogi wyodrębniają azotowe (mocznik, sztuczne wiązki azotowe, bakterie korzeniowe, które przyswajają i wiążą z rośliną azot, zawarty w powietrzu). Soki, pobierane korzeniami, ciągną systemem naczyń włosowatych, owymi „tętnicami i żyłami” roślin, do pnia, gałęzi i liści.

Liście są płuca rośliny. Wdychają powietrze, z którego czerpią kwas węglowy. Proces oddychania rośliny jest dziełem maleńkich ciałek zieleni (chlorofil), które gęsto wypełniają liście. „Opukiwane” sokami, zawierającymi sole mineralne, pod działaniem światła słonecznego (bez światła nie ma wzrostu!) kwas węglowy wdychany porami liści, zostaje wraz z wodą, dostarczoną przez korzenie, przekształ-

cony na węglowodany i zasymilowany. Tlen zaś, podczas oddychania pobierany wraz z kwasem węglowym, zostaje przez liście wydzielany.

W bardzo złożonych procesach chemicznych o nieskończonej różnorodności powstają w liściach wiązki węgla z wodą, wśród których szczególną rolę odgrywają „aldehydy”. Aldehydy te, których budowa jest stosunkowo prosta, są czynnikiem, ustalającym zapach i smak liści rośliny. Ich szczególną właściwością jest zdolność wzajemnego wiązania się, dodawania.

Stodliście i nie stodliście cukry

Tak powstają z nich najrozmaitsze gatunki cukru (glukozy), mające już budowę bardziej złożoną. Cukry te nie mają takiej słodkości, jak cukier, znają jednak w tym trzcinie cukrowej, w burakach, czy w innych roślinach. Zarów no jednak owe słodkie, jak i nie słodkie cukry, gromadzą się w roślinach, mają zdolność do łączenia się i tworzenia ze stosunkowo mało złożonych ciał całych łańcuchów, ogniw i form o bardzo złożonej budowie. Proces ten nazywa się „polimeryzacja”. Takim „polimeryzowanym” cukrem jest skrobia i celuloza.

W każdym organizmie roślinnym celuloza jest budulcem komórek, a skrobia jest jego zapasem żywności. Związka nasiona i bulwy gromadzą zapasy skrobi-żywności dla kielków, z których ma wyrosnąć nowa roślina. Krzew bawełny uzbraja swoje ziarno w delikatne włókna, które mają umożliwić mu wykorzystanie wiatru dla rozsiewania się, podobnie, jak to się dzieje u naszych topoli. Owe włókna są czystą celulozą. Produkcja jej w tak czystej postaci należy do jednego z wielkich dzieł natury.

Kalifornia - kraj nafty i gwiazd filmowych

W okolicy Los Angeles szyby naftowe stanowią najbardziej charakterystyczny dekorację dla ogromnych przestrzeni. Wspaniale autostrady zapraszają do jazdy, a drogi urozmaicają widoki lasów, plaż, szczyty pagórków i niekończące się ogrody. Z tal morskich wylądają nie niewyraźne jakies bledki metalowych rusztowań i całe powietrze przesiąknięte jest zapachem nafty.

Kalifornijczycy po wspaniałych swych drogach od rana do nocy jedzą szybkoimi i eleganckimi autami.

Aby poróżnić się w tych nieustannych rozjazdach nie trzeba z auta wysiadać. Co kilka kilometrów spotkać można specjalne stacje, a uroczce kelnerki na zamówienie przyniosą wyśmienite, czego sobie tylko pasażer życzy.

Wszystko odbywa się w tempie wprost karłowatym i dlatego odnosi się wrażenie, że nawet śmierć musi się tutaj spieszyć.

Kalifornia ma taką samą przeszłość jak Meksyk. Natomiast przyszłość jest na pewno inna i na pewno nadzwyczajna. Już pierw szą wojna światowa „dala” Kalifornijczykom, który stał się rozwija. Sa tu największe na świecie fabryki samolotów, nie ustępują im wielkie wytwórnie standardyzowanych ubrań. Również bardzo zaawansowane jest lotnictwo cywilne.

Wszystkim innym przedsiębiorcom hollywoodzkim całkowite powodzenie.

Uniwerytety i tunel powietrzny

Naukowy wysiłek cechuje wszystkie dziedziły tyła. Kalifornijczycy właśnie zarowadziili w siebie najpocześniejsze instytucje, założyli bowiem bardzo wiele uniwersytetów i sprowadzili do siebie kilku o światło wiew sławie Tryków i matematyków.

Cały ten wysiłek postanowiony został tylko dlatego, aby dać Kalifornii solidne podstawy rozwoju. Najlepsze i najowocniejsze urządzenia techniczne dają ogromną możliwość naukowemu i studentom. Jest tu jedyny na świecie t. zw. „tunel powietrzny”, skonstruowany przez miejscowe firmy lotnicze dla eksperymentów i sprawdzania lotu nowych typów samolotów pod najmniejszym ciśnieniem i w zmiennej temperaturze.

Tutaj również znajdujemy jedną z największych szklarni diamentów, znaną z tego, że posiada największe na świecie zwierciadło krystaliczne. Jest ono tak nadzwyczajnie duże, że przegładający się w nim długo zastanawiają się, na kogo patrzy. Zwierciadło daje bowiem niemal obraz trójwymiarowy, a poza tym odbicie jest o wiele piękniejsze niż oryginalne.

Gwiazdy ziemskie i gwiazdy niebieskie

Dwa obserwatoria astronomiczne wybudowano w górach południowej Kalifornii. Energię elektryczną czerpią one z miasta. Jedno obserwatorium znajduje się na Monte Wilson, w odległości niewiele więcej niż 60 km od Los Angeles, drugie zaś na górze Palomar... 200 km od miasta w otlofey zupełnie pustej.

Według zgodnej opinii miejscowych sław naukowych, tylko na górze Palomar można wybudować i korzystać pracować, bo obserwatorium, które się na niej mieści, nie jest niepokojone przez światła i blaski Los Angeles.

Ziślowi powiadają, że Monte Wilson położone jest zbyt blisko Los Angeles, a góra Palomar oddalona jest na dostateczną odległość aby „gwiazdy” Hollywoodu nie przeszkadzały znakomitym uczonym w ich poszukiwaniach gwiazd niebieskich.

Dział Oświatowy

Kongresu Polonii Francuskiej

Intelektualny rozwój dziecka

Błędy, których należy unikać

Przywykliwaliśmy się do twierdzenia, że dziecko ma umysł bardzo ruchliwy i nie potrafi zatrzymać dłużej swej uwagi na jednym przedmiocie, lub jednym zajęciu. Czy nie jest to twierdzenie za pochopne? Spotykamy przecież dzieci bawiące się godzinami lalką, klocekami, budującymi domki czy babski z piasku, słuchające bez ruchu opowiadanej bajki. Jakże niezadowolone wywołamy u dziecka przerywanie jego zabawy. Czy tylko w czasie zabawy uwaga dziecka może być duża w napętku? Nie, w czasie pracy również. Dziecko przewlekające kolorowe papierki, układające kolorową węlnę, malujące różnymi kolorami, również nie lubi nagłego odwracania go od pracy i kłódnawia jego zainteresowania w innym kierunku. Naturalnie, że umysł dziecka jest ruchliwy — ale często przesadna ruchliwość spowodowana jest naszym niewłaściwym postępowaniem, dawanem zagadnień zbyt trudnych na jego umysł, szybkim zmianianiem zajęć i ćwiczeń w klasie.

Pierwszą rzeczą dla nas jest poranne dziecko i jego zainteresowań. Bezustannie obserwacja wiele nam w tym pomoże. Jeśli spostrzemy, że jakies zajęcie odpowiada mu specjalnie (a spostrzemy to w wyrazie jego twarzy, po skupieniu ruchów itp.), zostawmy go przy tym zajęciu. Nie odrywajmy go bez powodu. Niech wyczerpie całą radość możliwą dla niego.

Często, bardzo niezręcznie staramy się przyjąć dzieckom z pomocą, której one wcale nie potrzebują, staramy się je zabrać, ożywić, gdy są zajęte i nie pragną zabawy. Nie spostrzegamy, że przerywaliśmy błę ich myśli, że odrywamy je od zajęcia, które odpowiada ich umysłowi. Przeszkadzamy ich aktywności. Niechże się nam nie zdaje, że mówiąc dużo, ożywiamy dzieci. Przerwanie my je tylko zdemotywujemy, spowodujemy

Do młodej braci

Czujcie, strażnicy! W ludzkości pochodzą Duchy młodzieńcze niech idą na przód! Niech tory bry przed braciem ciemnem, Niech będą światem i futurną tej cieni — i wyciągnięta po światło prawnicy... Czujcie, strażnicy!

W wielokro i ludów i popój rozterco Tw stół, gdzie bijo puls ziem i serce! Technicem zapalu rozgwieź tu słońce, Nad młodszychz głowami słynące i bądź utosenną burzy błyskawicy... Czujcie, strażnicy!

Czytają ci trzeba w przyszłości uczyć progi i strągnąć pyły nieb ziemskich wód drogi i z ramion strużę zdę niskich każdymi... Żaden duch wlecił nie był powiatu... Kochankę prawdy musi być doświadczyć... Czujcie, strażnicy!

Wzręgo ducha, co światła był głodny, Kwiat jednokrotny zaiste nie godny, Skarbów zapalu nie rzucaj ty w bioto, Umieć emunim żyć z swoją tęsknotą, Usta wiec czystą napawaj krytyką... Czujcie, strażnicy!

Dać samym walczyć nie można zapalem: Myśl — przelotny słowo, a słowo — zród światła!

Szajcie za sycim plugiem nie marry, lecz czynny, Przynoście jasne ukochaj dędziny, I bądź cienięty religiozno... Czujcie, strażnicy!

Jesli ty, orla polamowiesz loty, Pomiedzy plazy upadniez tu nieko, Jesli ty duchem zapraszisz się tęsknoty, Aflicy bratniej zagajasz ognisko, Jesli na tej upój uśpięnoy ziemi Zastępniesz między duchami martwymi, Jesli reuciesz ty berlo zapalu, Jesli się zreklesz prawo do ideału — świat się zatrzyma w wielkim swoim ruchu i zniknie, zostawia na duchu i dędziny nocy cienia po pochwycu... Czujcie, strażnicy!

Idź, idź, idź, napróżd! Ta przyszłość słoneczna, Na którą ludy pracują — istnieje! W mrołach my jesszecz, lecz w górze już [dniesi]

Przed tobą droga twarza — a kontecna, Ty pierusza musza uderzisz na szczyty, Pierusza zwłastowad poranne błętki, Wmiesz setandar parawy, wytrwania wśród [omaju]

I byd hejnalom ewitu i pokoju W słoneczną mroczną ludzkości strętku — Czujcie, strażnicy!

Książki dla dzieci i młodzieży

Najmilszy i najodpowiedniejszy upominek dla dzieci i młodzieży — to książki polskie, która zapewne jednocześnie rozwinie i naukę.

Nie wolno, aby młode pokolenie polskie wychowało na obczyźnie, zapomniało swój mowy ojczysty. „NARODOWIEC” wiele razy podkreślał, jak wielką odpowiedzialność spada pod tym względem na rodziców i wychowawców. W związku z tym polecamy im specjalnie o szczeg. interesujących i wartościowych książek, odpowiednich dla dzieci i młodzieży, w nadziei, że dostaną się one do rąk najmłodszego polskiego pokolenia.

Marian Pałski: PIERWSZA CZYTANNA DLA DZIECI. Polityczna książka dla dzieci, która przesyła elementarna, a dla których książek są jeszcze zbyt trudna. Czytanka ta zawiera wiele pięknych opowiadań, bajek i wierszyków, które zabawa obrazki. — Cena wraz z przesyłką Frs. 295.

Janina Morikowiczowa: ZACZAROWANA WYSPA. Zbiór interesujących bajek i opowiadań dla dzieci. — Cena wraz z przesyłką Frs. 190.

Irena Jurgielowa: HISTORIA O CZTERECH PENTOCZACH. Piękna powieść dla dzieci, która w wysoce zajmujący sposób opisuje życie Polaków w Warszawie. Każde dziecko przeczyta te książki z zainteresowaniem, uczy się jednocześnie przyrody. Liczne kolorowe, zabawne ilustracje. Książki odpowiednia dla dzieci do lat 11. — Cena wraz z przesyłką Frs. 345.

Jan Lecho: HISTORIA O JEDNYM CHŁOPCZĘCY I O JEDNYM LOTNIKU. Napisała przez znakomitego poeę, książka o przygodach polskiego chłopca, który został podczas wojny internikim i otrzymał odnawienie za swoją odwagę — Liczne kolorowe rysunki. Wspaniała książka dla dzieci i młodzieży. — Cena wraz z przesyłką Frs. 180.

Ryszard Kiszcowski: PRZYGOBY TROJKI I WARSZAWY. Książka to opisuje — pięknym i łatwym wierszem — przygody trojki młodych przyjaciół z Warszawy, którzy podróżują i poznają Polskę. W książce liczne rysunki oraz piękne zdjęcia fotograficzne, obrazujące różne części naszego kraju. PRZYGOBY TROJKI I WARSZAWY stanowią bardzo interesujący i pouczający lekturę dla dzieci do lat 14. — Cena wraz z przesyłką Frs. 250.

Janusz Korczak: KROL MACIUSZ PIERWSZY. Wysoce interesująca i pełna przyrodę powieść fantastyczna o chłopcu, który został królem. Książka odpowiednia dla dzieci do lat 12. — Cena wraz z przesyłką Frs. 320.

Janusz Korczak: KROL MACIUSZ NA WESPIS BEZLUDNEJ. Bajka o powieści KROL MACIUSZ PIERWSZY, w którym dowiadujemy się o niezwykłych przygodach Maciusza wśród ludotworców. — Cena wraz z przesyłką Frs. 290.

Henryk Sienkiewicz: W PUSTYNI I W PUSTYCI. Słynna powieść dla młodzieży, która opowiada o licznych przygodach przygodach polskiego chłopca i angielskiej dziewczynki w sercu czarnej Afryki. — Cena wraz z przesyłką Frs. 620.

Wymienione książki należy zamawiać na załączonym kuponie lub telefonicznie, nadysyłając równocześnie należność według cen, podanych wyżej. Na żądanie książki mogą być wysłane do Polski, Niemiec i innych krajów. W takim wypadku obowiązuje dodatkowa opłata w wysokości frs.40.— na polecenie i specjalne opakowanie.

Uwaga: Wysłane samowolnym listem — pocztą ubezpieczoną nastąpi w dniu 12-15 dni po otrzymaniu całkowitej należności.

(Prosimy wysłać wypełniony i wysłany)

Do: „NARODOWIEC”, LENS (P-de-C)

Proszę o nadesłanie mi następujących książek, które oznaczam krzyżykami:

- PIERWSZA CZYTANNA DLA DZIECI
 - ZACZAROWANA WYSPA
 - HISTORIA O CZTERECH PENTOCZACH
 - HISTORIA O JEDNYM CHŁOPCZĘCY I O JEDNYM LOTNIKU
 - PRZYGOBY TROJKI I WARSZAWY
 - KROL MACIUSZ PIERWSZY
 - BEZLUDNEJ
 - W PUSTYNI I W PUSTYCI
- Należność za wybrane książki w wysokości frs. przesyłać równocześnie na konto pocztowe LILLE C/o 18657. — Journal „Narodowiec” LENS (P-de-C)
- Imię i nazwisko:
- (drukowanym literami)
- Dokładny adres:

Uzasadnij się

Teoria względności

— Dlaczego mama daje mi tak mało pieniędzy?

— To nie dla ciebie, to dla Zosi.

— Dla Zosi? A dlaczego tak dużo?

Ekonomia kwasy

Arabowie chwalić się, że oni to dali kiedys Europie kawę... Czy nie czas jednak aby pomysłili teraz o danju jej bułek z masłem, albo keksów do tej kawy?

ALFA.

Poszukiwacze skarbu

(Ciąg dalszy)

— Będzie to oszukanstwem, jeżeli damy skosztować słodkie, a sprzedamy kwaśne wino.

— Każdemu kto obstaluje wino, z góry powiemy, że musi dorzucić kilka kawałków cukru — zdecydowała Ala.

Rozkryśliwaliśmy więc bardzo ostrożnie między gazetkami, osiem kawałków cukru i wrzuciliśmy do butelki. Potem zakorkowaliśmy ją kawałkiem czystego papieru, nie zaś kurierem, bo wiemy jak szkodliwa jest farba drukarska.

Daliśmy też Rexowi do skosztowania. Widocznie mu nie smakowało, bo kichał przez pół godziny, a potem schował się do łóżka.

— A kto zaimie się sprzedawać wina? — spytałem.

— Naturalnie, że ja — odpowiedziała Ala — każdemu kto przyjdzie do nas, zaproponuję kupno wina. A zresztą zobaczymy.

Elizie nie powiedzieliśmy o naszym nowym przedsiębiorstwie i ona otworzyła drzwi kilku osobom, które przyszły do ojca. Nie zdolała więc Ala próbować szczęścia z Castillianem A-

morosp. Dopiero około piątej po południu poszła Eliza do swojej przyjaciółki, która miała uszyć jej suknię na niedzielę.

Po chwili usłyszyliśmy dzwonek. Ala pobięła otworzyć. Usłyszyliśmy z naszego pokoju, jak mówiła:

— Niech pan będzie łaskaw, proszę wejść.

A gruby głos odpowiedział.

— Czy ojciec w domu? Mam do niego interes.

— Niech pan pozwoli.

— Jest w domu. To dobrze.

I wtarli nogi o słomiankę, po czym wszedł. Był to rzeźnik, chociaż nie miał na sobie białego fartucha, jak w sklepie. W rękę trzymał kopertę.

Ala wprowadziła go do jadalni, gdzie na stole była przygotowana butelka z Castillianem Amoroso i szklanka od lekarstw. Staliśmy wszyscy pod drzwiami, a Oswald zaglądał przez dziurkę od klucza.

— Niech pan pocznie — rzekła Ala ze sztucznym spokojem.

Rzeźnik usiadł i Ala nalasia trochę wina do szklanki, a następnie zakorkowała butelkę tym samym kawałkiem papieru.

— Może panienska zechce poprosić ojca. Spieszmy mi się — rzekł po chwili rzeźnik.

— Ojca nie ma w domu, ale przyjdzie za chwilę — powiedziała Ala i stanęła przed rzeźnikiem, nie odrywając się już ani słowa. Wyglądała dosyć głucho z zakłopotaną miną i odemkniętymi ustami, więc H. O., któremu ustepilem miejsce przy biurku od klucza, roześmiał się na głos. Podeszedłem z tyłu i dałem mu szturchać. H. O. pisał, rzeźnik nie słyszał tego wszystkiego. Ala zaś, ocknąwszy się, zaczęła mówić szybko i potocznie, bo z góry ułożyła sobie całe przemówienie.

— Umiała na pamięć etykietę z Castilliana.

— „pragnę zwrócić uwagę pańską na próbę wina, której niniejszym mam honor przedstawić szanownemu panu. Pod względem smaku i zapachu wytrzymuje konkurencję. Nie ustępuje w smaku starym winom węgierskim, reńskim i... słów zabrakło Ali.

— Czy pił pan już kiedyś Castillian Amoroso?

— Nie, nigdy nawet nie słyszałem o takim winie — odpowiedział rzeźnik. (Ciąg dalszy nastąpi)

— Będzie to oszukanstwem, jeżeli damy skosztować słodkie, a sprzedamy kwaśne wino.

— Każdemu kto obstaluje wino, z góry powiemy, że musi dorzucić kilka kawałków cukru — zdecydowała Ala.

Rozkryśliwaliśmy więc bardzo ostrożnie między gazetkami, osiem kawałków cukru i wrzuciliśmy do butelki. Potem zakorkowaliśmy ją kawałkiem czystego papieru, nie zaś kurierem, bo wiemy jak szkodliwa jest farba drukarska.

Daliśmy też Rexowi do skosztowania. Widocznie mu nie smakowało, bo kichał przez pół godziny, a potem schował się do łóżka.

— A kto zaimie się sprzedawać wina? — spytałem.

— Naturalnie, że ja — odpowiedziała Ala — każdemu kto przyjdzie do nas, zaproponuję kupno wina. A zresztą zobaczymy.

Elizie nie powiedzieliśmy o naszym nowym przedsiębiorstwie i ona otworzyła drzwi kilku osobom, które przyszły do ojca. Nie zdolała więc Ala próbować szczęścia z Castillianem A-

morosp. Dopiero około piątej po południu poszła Eliza do swojej przyjaciółki, która miała uszyć jej suknię na niedzielę.

Po chwili usłyszyliśmy dzwonek. Ala pobięła otworzyć. Usłyszyliśmy z naszego pokoju, jak mówiła:

— Niech pan będzie łaskaw, proszę wejść.

A gruby głos odpowiedział.

— Czy ojciec w domu? Mam do niego interes.

— Niech pan pozwoli.

— Jest w domu. To dobrze.

I wtarli nogi o słomiankę, po czym wszedł. Był to rzeźnik, chociaż nie miał na sobie białego fartucha, jak w sklepie. W rękę trzymał kopertę.

Ala wprowadziła go do jadalni, gdzie na stole była przygotowana butelka z Castillianem Amoroso i szklanka od lekarstw. Staliśmy wszyscy pod drzwiami, a Oswald zaglądał przez dziurkę od klucza.

— Niech pan pocznie — rzekła Ala ze sztucznym spokojem.

Rzeźnik usiadł i Ala nalasia trochę wina do szklanki, a następnie zakorkowała butelkę tym samym kawałkiem papieru.

— Może panienska zechce poprosić ojca. Spieszmy mi się — rzekł po chwili rzeźnik.

—

KWIECIEŃ

5

Czwartek

Środa: wchód 8.23 zachód 18.25
Czwartek: wchód 8.56 zachód 17.98

Dziś: Irenej, Wincent,
Jutro: Celestyna
Pojutrze: Epifanuzja

Opłata za „Narodowca” wynosi:
Na okres jednego roku fr. 2.500 —
„ „ 6 miesięcy fr. 1.500 —
„ „ 3 miesięcy fr. 750 —
Pocztowa konto czeskie: C.C. LILLE 16.657
Zamówienia i wszelkie listy nadawać do:
„NARODOWIEC” — LENS (P.-de-C.)

ECHA DNIA

Staropaniństwo lub starokawalerstwo należy do znanych zjawisk na całym świecie. W wielu krajach powstały kluby starych panien lub starych kawalerów, a nawet towarzystwa wzajemnej pomocy.

W Danii istnieje np. doskonałe pracująca ubezpieczalnia, która asekuruje dziewczęta od staropaniństwa. Dni ubezpieczają się w tej instytucji między 13 a 20 rokiem życia, wpłacając odpowiednie składki.

W praktyce, jeśli Danka nie wyjdzie zamaż do 40 roku życia, to ma za pewną, iż ubezpieczalnia dożywi ją, przysyłając rentę staropanienską.

W wypadku zaś, gdy ubezpieczalnia zmądrze obliczenia, to cała wpłacona przez nią suma przepada na rzecz ubezpieczalni przed staropaniństwem.

Urzednicy duńscy, pracujący w ubezpieczalni poczynili ciekawe spostrzeżenia. Mianowicie, że zamaż wychodzi łatwiej dziewczętom brzydkie, niż przystojne.

Badanie przyczyn tego zjawiska, doprowadza do wniosku, że brzydkie dziewczęta decydują się szybko na małżeństwo, podczas gdy przystojne panie przebierają i ostentacyjnie pozostają na lodzie, nie znalazły amatora.

Szkoda, że doświadczenia duńskich starych panien nie zostały przeniesione na teren innych państw zachodniej Europy, gdzie niektóre kraje wykazują duży odsetek starych niezamężnych dziewcząt, napotykających znaczne trudności w zabezpieczeniu się na późniejsze lata.

30 tys. uczestników kongresu w Tuluzie domaga się uznania szkolnictwa katolickiego

TULUZA. — Obył się tutaj kongres nauczania katolickiego z udziałem około 30 uczestników, w czym wielu przedstawicieli nauki, duchowieństwa, posłów i senatorów, b. uczniów i rodziców. Na zakończenie kongresu przemawiał ks. kardynał Sallage, m.in. żądając uznania praw szkół katolickich przez władze.

Czternastoletni chłopiec wyratował dziecko z płonącego domu

LAON. — Pożar zniszczył onegdaj zupełnie baryk w Leully-sous-Confy pod Laon, zamieszkały przez małżonków Watin i czworo ich dzieci. Czternastoletni Marcel Visneq, który przyglądał się pożarowi, dowiedziawszy się, że w płonącym baraku pozostało 15-miesięczne dziecko, bez wahania wybił szybę i wskoczył do wnętrza baraku. Chłopiec ujął dziecko i szczęśliwie wyostał się z płomieni.

Dziełek zmarł przy kierownicy samochodu, ale wnuczka ocalała

ARRAS. — Bentler Ferdynand Brow z Bertincourt, lat 76, jadąc w tych dniach z samochodem na stację kolejową w towarzystwie swojej 12-letniej wnuczki. Nagle puścił on kierownicę i osunął się martwy, porażony udarem serca.

Dziś: Irenej, Wincent, Jutro: Celestyna, Pojutrze: Epifanuzja

ROZDZIAŁ IX

Walka o kobietę

Zaczęła się rozgrywka. Każdy z zapasników usiłował jaknajskuteczniej uderzyć w przeciwnika, broniąc się jednocześnie zawzięcie.

Dotychczas nie było ani jednego uderzenia.

Hipopotam posiadał siłę niezrównaną, lecz była ona niczym w porównaniu z zręcznością marynarza, który uśmiechał się wykreślić z każdej sytuacji.

Już pierwsza minuta walki przekonała obecnych, że nie można sobie lekceważyć marynarza jako przeciwnika w walce bokserkiej.

Jedno uderzenie Hipopotama mogło być go zmiatające, lecz nie uległo wątpliwości, że do tego nie dojdzie.

Całe towarzystwo wstępowało śledziło za przebiegiem walki z dziwnym wprost natchnieniem uwagi.

Mięła druga i trzecia minuta bez rezultatu dla kogokolwiek. Bill-szczur stracił cierpliwość.

— Bij! zabij Hipopotamie — wołał — nie szczędź tego diabła!

Hipopotam podniósł pięć i chciał wymierzyć uderzenie prosto w głowę.

Więści z Polski

Reżim Bieruta i Bermiana, a chłop polski

Omawiając najnowsze metody gwałtu i terroru stosowane przez reżim Bieruta i Bermiana, by złamać opór chłop polski przeciw kolchozom, St. Wójcik pisze w „Jutrze Polski”:

„Właśnie obecnie, kiedy w Polsce rozpoczęła została otwarta walka o wprowadzenie kolchozów, na terenie Rosji Sowieckiej prowadzona jest już szeroka propaganda za likwidacją kolchozów w rzecz wielkich lat-fundów państwowych. Rozewiło akcję za likwidacją osiedli wiejskich na rzecz wiejskich skupisk o charakterze miejskim, skąd robotnik rolny dojeżdżał będzie do pracy na poszczególnych terenach rolnych, jak dojeżdża do fabryki robotnik fabryczny. Jest to dalszy etap ujarzmania chłopów w Związku Sowieckim.

„Nawet wieś kolchozowa nie mogła zadowolonych władz Kremia, gdyż mimo wszystko stwarzała ona pewien odrębny styl życia, podtrzymywała tradycje odrębności chłopskiej i wiejskiej kultury, czego dyktatorzy moskiewscy nie mogą ścierpieć.

Reżim robi z Polski przyczepkę do gospodarstwa sowieckiego

Warszawa. — W ramach planu pięcioletniego reżim warszawski buduje przy pomocy sowieckich inżynierów olbrzymi kombinat przemysłu bawełnianego w okolicy Piotrkowa Trybunalskiego.

W zamian za regularne dostarczanie w przyszłości prawie połowy produkcji tego kombinatu Rosjanie dostarczą maszyn i fachowców. Maszyny instalowane są stopniowo w budujących się halach.

Przy budowie używa się sowieckich kombinatów betonarskich i różnych innych sowieckich maszyn oraz stosuje się sowieckie wyścigi pracy.

Cały zespół fabryczny ma być uruchomiony jeszcze w roku bieżącym.

Podobnych kombinatów w różnych dziedzinach przemysłu Rosjanie budują w Polsce kilkadziesiąt. Dostarczają inżynierów i maszyn, korzystając przy tym z niewolniczej (ani taniej) pracy polskiego robotnika.

Duża część produkcji polskich fabryk idzie za bieżąc do Rosji Sowieckiej.

Przez likwidację kolchozów i osiedli wiejskich, przez odcieranie chłopów od gleby, na której pracuje, chce się zupełnie zabić w nim głęboko tkwiące w jego naturze przywiązanie do ziemi, chce się zlikwidować wszelkie odrębności i tradycje życia wiejskiego, a także uniemożliwić chłopom posiadanie jakiegokolwiek prywatnej własności, jaką jeszcze nawet w kolchozie mógł mieć w postaci wyhodowanego, czy produkowanego rolnych, wychodzących na drobnych parcelach przy zagrodzie.

W ten sposób dyktatorzy moskiewscy dążą do zabięcia w człowieku wszelkich odrębności, samodzielnosci i indywidualnych aspiracji, do ujęcia wszystkich ludzi pracy w jedną niewolniczą masę, gdzie jedyną aspiracją i awansem społecznym dla człowieka z tej masy może być tylko przejście od pogarnianego niewolnika do poganiacza, nad którym stoją znowu wyższego szczebla poganiacze.

„Chłop polski od początku poznał się na zakłamaniu komunistycznym i dlatego też w okresie działania Polskiego Stronnictwa Ludowego w Kraju dał nam pełne poparcie w jego walce z maskującymi się wówczas komunistami.

„Dziś — po pozabawieniu robotników wszelkich organizacji, któreby broń ich interesów, i wprawieniu ich w sowiecki system pracy niewolniczej, po zniszczeniu niezależnych placówek gospodarczych wsi oraz Polskiego Stronnictwa Ludowego, jedynie niezależnej organizacji politycznej, która prowadziła konsekwentną walkę z komunistami do ostatniej chwili swego istnienia w kraju, po rozpaczu walki z religią i wychowaniem w duchu zaszereżenijskich, po ujęciu całego aparatu w swoje ręce i ograbieniu prywatnej własności ostatnimi zarządzeniami wulturnymi z resztą posiadanych oszczędności, po okresie dwuletniej zamaskowanej walki ze wsią, broniącą się przed kolchozami, zwanymi oształtami „spółdzielni produkcyjnych” — p. Bierut z całym entuzjazmem otwiera karty i nakazuje rządzenie przez komunistów Zjednoczonym Stronnictwu Ludowemu postawienie jako swego celu — walki o ustroj komunistyczny w Polsce, o narzucenie polskiej wsi ustroju kolchozowego i tak w. dyktatorzy profeta, p. Bierut podaje dziś ostrej krytykę deklaracji ideowo-programowej Zjednoczonego

Stronnictwa Ludowego, a przeciw była ona faktycznie opracowana przez podporządkowanych mu komunistów i akceptowana przez Moskwę.

„Ale przed rokiem jeszcze żyła była w narodzie, a zwłaszcza wśród szerokich rzesz chłopskich, pamięć walki Polskiego Stronnictwa Ludowego z komunistami, pozostawała przedstawieli P.S.L., którzy zachowali godność i reprezentowali prawdziwe ideały ludowe. Dlatego też narzucała przed rokiem deklaracja nie mówiła nie o ustroju komunistycznym jako celu dążeń, tak jak jeszcze przed trzema laty nie mówiono nie o kolchozach. W tym ostatnim wypadku posyłano nawet do wierzni tych, którzy demaskowali ukryte cele komunistów.

„Dziś, po uchwyceniu kraju w kieszcze reżimu komunistycznego, gdy reszta niezależnych posłów została osadzona w więzieniu względnie pozbawiona przemocy, mandatów poselskich, gdy usunęto ten ostatni widomy znak protestu przeciwko dyktaturze komunistycznej — władzy moskiewskiej wydal rozkaz swym agentom w Polsce zapoczątkowania nowego etapu walki ze wsią i resztą prywatnej własności przez wyraźne postawienie sprawy, że celem tej walki jest zaprowadzenie ustroju komunistycznego na wzmocnienie przy podporządkowaniu wszystkich partii komunistycznej.”

Zgon Husarskiego

Wrocław. — Wybitny historyk sztuki Wacław Husarski zmarł 27 stycznia br. w Szpitalu na Dolnym Śląsku, przeżywszy lat 67. Wieloletni konserwator zabytków, wybitny krytyk artystyczny, współpracujący z licznymi czasopismami artystycznymi i literackimi, rozwinął też działalność naukową, publikując szereg prac i monografi z zakresu historii sztuki, m.in. „Malarstwo nowocześniejsze”, „Malarstwo woskowe”, „Karykatura w Polsce”, monografia Kazimierza nad Wisłą oraz francuskie dzieła „Le style romantique”. W okresie międzywojennym Wacław Husarski był profesorem Wolnej Wszechnicy Łódzkiej, w 1945 mianowany został profesorem historii sztuki na Uniwersytecie Łódzkim, jednak w 1949 został przeniesiony w stan spoczynku, z powodu złego stanu zdrowia.

Legendaria pierwsza stolica Państwa Polskiego

III

Biskupi Kolobrzecy niedługo rezydowali w Kruszwicy; wolieli osiedleć we Wrocławiu. Zreformowana kapituła zamieszona została na kołgata i sama z kolei zaczęła chylić się do upadku, w jakim ją znajdujemy w XIV w. A św. Wita, obsadzany nadal przez panujących w nagrodę za usługi, swolna rozszepczył się. Nie słyszmy ani o jego porażce, ani o zniszczeniu przez Krzyżaków. Księża, zastępujący stale nieobecnych kanoników, będąc odprawiali mszę w kaplicy sanktuarium Kazimierza W. w XIV w. Już dawnej bazyliki nie było. W XV w. rozpadała się kaplica zamkowa. Jagiello przesiedlił wstępy w r. 1428 kołgata do kościoła N. Marii Panny w Nieszawie naprzeciw Torunia i pomógł jej uosobienie. W r. 1431 Krzyżacy spalili Nieszawę, a wraz z nią spłonął kościół. Kanonicy nie troszczyli się o jego odbudowę i woleli wrócić do Kruszwicy na zamek. Jeden z ich wikariuszów postawił drewnianą świątynię św. Stanisława na Przegródki i tu odprawiał nabożeństwa. Kościół ten uległ z kolei zniszczeniu w XVII w. Czaszy reformy Kościoła prymitywizacji, że konie prebend grodzkich św. Wita; dzierżyła je z nadania króla szlachta, ludzie świeccy i znanek, którzy gospodarowali na folwarkach i usiłowali ściągnąć dziesięcinę. Energiźni biskupi schyłku XVI w. rychto temu polowy krea, wcielając część prebend do dóbr stolowych kapituły wrocławskiej. Tak przestała istnieć kołgata w św. Wita, sięgająca początków chrześcijaństwa w Polsce.

III

skiej i rewolucji chłopskiej po śmierci Mieszka II. Organizacja kościelna pozostała niezmieniona na obszarze Kujaw dookoła Kruszwicy.

II. Skoro przetrwała organizacja kościelna, przetrwała też okres samostanowienia państwa. Włocławek można i rycerstwo Kujaw utrzymało to organizację Zapewnia utrzymała się ona na obszarze znaczącej części, a więc biorąc geograficzne granice: od Wągrowca do Włocławka — na północnym wschodzie, po Strzelno — na zachodzie.

III. Przetworzenie chrześcijaństwa dowodzi, iż było ono silnie zakorzenione, silniej niż gdzie indziej i wyrażało się zapewne w Katedrze w Włocławku, w przedostatnim synkretycznym było wiele wierzeń i obyczajów pogańskich, jak np. z tej epoki pochodzący mógł powstanie wróżb na początek roku (późną jesienią) z kultem św. Andrzeja, znanego wedle tradycji pierwszego apostoła Słowian a później patrona Rusi. Młodziarze zachodni, przybyszący na wczasie Młodziarze, majdowali w wielu okolicach, szczególnie na Kujawach grunt od dawna przygotowany. Niewiele tajemnic pozwoliły sobie dotychczas najdawniejsze dzieje Kruszwicy. Zbadanie licznych szczątków kultury materialnej pozwolił odtworzyć stosunki łączące miasto z Kolobrzegiem i resztą Pomorza oraz z Rusią. Dalsze wykopaliska odkrywają może ślady najdawniejszych osad miejskich, sięgających czasów pierwszych Piastów. Badania historyków sztuki dają ostateczną odpowiedź co do losów kolegiaty św. Wita i klasztoru św. Piotra. Być może, iż została odkryta ślady kościoła N. Marii Panny, który stał ongiś w miejscu, gdzie jest kościół św. Jakuba, po których pozostały niejasne tradycje. Można wyświeltone zostaną koleje studi, zwanej „Jakub”, która stała na rynku i sprawa rzekomego źródła słonego na podwórzu jednej z plekarni koło rynku. O innych źródłach słonych, dziś wyschniętych, mówią tradycje miejscowe. Może to być źródła słone nadywały wazę osadzie, a nie grusza — kruszwica? Ale historyk stanąć musi bezradnie wobec tych spraw najdawniejszych. Tok dziejów i niedobalstwo ludzkie przydymia się do zniszczenia archiwów kościelnych, które sięgają dzisiaj początków XIV w. Zadowolili się trzeba będzie skromnymi przyczynkami, choć dla czasów późniejszych listoryk stosunków społecznych i gospodarczych znaleźć może niejedno; nawet hojne obdarowanie konfederatów barskich przez kapitułę kruszwicką w ostatnich latach istnienia jej dawnej świątyni.

HUMOR KRÓJOWY

Nagrobek szewcowi
Tu leży szewc z Psiej Wólki
Majster oficjalny
Miał on zawsze do sznapsa
Pociąg kapitalny
Pił we wtorki i środy,
W piątki i soboty
A nigdy nie wykonczył
Zaczętej roboty.
Widząc śmierd pana majstra,
Ze się tak jak ja straszy,
By się duszą nie martwić
— Uduży mu — buty...

List z Brazylii

Ks. Stefaniak do Chórow Kośc. we Francji

Otrzymaliśmy następujący list z prośbą o zamieszczenie:

Recife (Brazylia), w marcu 1951 r.

Do zarządcy i członków Zw. Chórow Kościelnych we Francji!

Zbliża się doroczny Walny Zjazd Zw. Polskich Chórow Kościelnych we Francji. Niech mi będzie wolno skierować przy tej okazji kilka serdecznych słów do Was wszystkich. Jeżeli dzisiaj potrzeba czegoś Polakom na Wychodzie, to przede wszystkim organizacji potężnej, a jasno wytyczonym celem pracy i zmierzającym do podtrzymania, pogłębienia i rozszerzenia miłości ku Polsce uścisnionej, do poznania jej kultury i obyczajów, które to rzeczy zacieśniają więzy miłości i pozostawiają do Ojczyzny oraz pomiędzy nami samymi.

O ile jakieś państwo potrzebuje zespolenia swoich sił, to tym bardziej Kościół Katolicki, któremu Chrystus zlecił wielkie posłannictwo głoszenia Testamentu Swojego — Ewangelii. To też Kościół pamiętający o tym, sięje to siewa Prawdy odwiecznej, nie tylko przez kapłanów, ale i przez potężną w rozwoju swym Akcję Katolicką.

Do niej należą i Chóry kościelne. Przez swoje wykonywanie cudnych pieśni kościelnych wpływają na lud modlący się, a nawet na obojętnych, krusząc ich serca i prowadząc do Boga. Ta działalność wymaga wielkiego zrozumienia i skupienia wszystkich sił członków i członkiń, by dobrze spełnić zadanie.

Do spełnienia tych zamiarów Kościół poleca opatrność Polska Mięta Katolicka, Związek Chórow kościelnych, który pracując swą, kursami i wydaniami tak bardzo zasłużył się wychodźstwu w ciągu 5 lat swej pracy.

Nie wolno i na przyszłość zakładać ręk. Poła działalności jest szeroka. A do pracy trzeba się ludziem, mającym miłość, a nawet do obojętnych, krusząc ich serca i prowadząc do Boga. Ta działalność wymaga wielkiego zrozumienia i skupienia wszystkich sił członków i członkiń, by dobrze spełnić zadanie.

Do spełnienia tych zamiarów Kościół poleca opatrność Polska Mięta Katolicka, Związek Chórow kościelnych, który pracując swą, kursami i wydaniami tak bardzo zasłużył się wychodźstwu w ciągu 5 lat swej pracy.

Nie wolno i na przyszłość zakładać ręk. Poła działalności jest szeroka. A do pracy trzeba się ludziem, mającym miłość, a nawet do obojętnych, krusząc ich serca i prowadząc do Boga. Ta działalność wymaga wielkiego zrozumienia i skupienia wszystkich sił członków i członkiń, by dobrze spełnić zadanie.

goroczno wamocnić jeszcze bardziej więzy o- fiary i poświęcenia. Niech Wam przyswieca to, że nieś macie światła prawdy i ukary przez śpiew. Szczęść Boże!

Przy tej okazji pozwalam sobie podziękować wszystkim za współpracę. A mianowicie całemu zarządowi głównemu, dyrygentowi Zw. p. Nowakowskiemu, wszystkim dyrygentom i organistom, śpiewaczkom i śpiewakom. Nie mogę pominąć p. prof. Rygiela, którego uszakulski, poświęcenia, przeprowadzone kursy były tak potężnym wkładem do Zwiazku. Zaś praca twórcza jego wydała o- wocia obfitość całego społeczeństwa w postaci wydanictwo mlodych, tak potrzebnych. Wreszcie tym wszystkim, którzy gro- nem swoim przyczynili się do rozwoju naszego a tak kochanego Związku.

Niech wszystkim wynagodzi Bóg swym biogospodarstwem to codziennym waszym życiu.

Ks. St. Stefaniak M.S.F.

Polacy w Ameryce

Zgon zasłużonego kapłana

Yonkers (Stany Zjedn.). — Ksiądz prałat Józef C. Dworzak, proboszcz parafii św. Kazimierza od 52 lat, zmarł po kilku tygodniowej chorobie, przeżywszy lat 84. Ks. prałat Dworzak był założycielem parafii, w której spędził jako proboszcz większość swego życia. Był on księdzem przez 58 lat i przybył z Polski do Ameryki w roku 1894. Znamy on był ze swej działalności wśród stowarzyszeń polsko- amerykańskich. Zmarzył przed 51 laty zorganizował parafie św. Kazimierza w Yonkers, w której był proboszczem aż do śmierci. Dzięki jego wysiłkom i pracy budowania został w Yonkers wspaniały kościół, szkoła, dom dla siostr i plebania. Na gruncach parafialnych stoi pomnik gen. Tadeusza Kościuszki. Ks. prałat dr. Dworzak był od dłuższego czasu egzaminatorem księży i kleryków archidiecezji nowojorskiej. Cieszył się ogólną czcią i poważaniem nie tylko swych parafian, ale i tysięcy Amerykanów i Polaków z całej metropolii, którzy go znali.

Oszacowanie korzyści w naturze dla składek do ubezpieczeń społecznych

Rozporządzenie, ogłoszone w „Journal Officiel” 11 kwietnia oszacowuje korzyści w naturze, jakie należy brać pod uwagę przy określaniu składek i świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Kwoty te służą także do oszacowania korzyści w naturze w deklaracjach podatkowych.

Nowe stawki składek do ubezpieczeń społecznych dla służby domowej

W tym samym numerze „Journal Officiel” są określone rzeczone stawki składek do ubezpieczeń społecznych, które powinni uiszczać pracodawcy, zatrudniający służbę domową (służące, szoferów, sprzątaczk, blafiarzy, kucharzy, praczek, za wyjątkiem stróżów).

Przygody Rafała Pigulki

MIŁOŚĆ ZWYCIĘŻA NIENAWIŚĆ

Hipopotam nie mógł ruszyć się z miejsca przez całe piętnaście minut. Prawdziwa burza oklasków towarzyszyła temu zwycięstwu.

Przez jedną chwilę obecni zapomnieli, że zwycięzcą jest wróg a na ziemi leży towarzysz. Obudzili się w nich dusza Anglika, byli zachwycceni, oszłomieleni.

Niepokonany dotychczas przez nikogo Hipopotam, postrach całego towarzystwa, leży na ziemi, leży bez ruchu, prawie bez życia.

Tylko Bill-szczur nie okazywał zachwytu, przeciwnie wściekał się, zgryzał tępami i wygrażał pięściami, a w końcu wyczerpany padł na krzesło.

Lajzer Gutmann, najlepszy przyjaciel Bill-szczura, podszedł do niego aby pocieszyć.

— Daj pokój Gutmann, — rzekł spokojnie — to głupstwo, stało się, ale teraz musimy postarać się by nam dziewczętka nie zabrano.

Obaj przedostali się tylnymi drzwiami do miejsca gdzie przy stoliku siedziała Anna Maria, spokojna, obojętne na wszystko, jak gdyby nie o nią rozegrała się ta zacięta walka.

Spiesząc zbliżyli się do siedzącej, ujęli ją za ręce i zaczęli ciągnąć aby ją zmusić do pójścia z nimi.

— Chodź dziewczyno! — szeptał Bill-szczur — chodź za mną, widzisz, zjadłś, wypijałś, a teraz połóż się do łóżeczka, wypoczniesz, ogryzesz się.

Anna Maria patrzyła się bezmyślnym wzrokiem, ale się nie opierała, wstała i poszła za dwoma mężczyznami.

Tymi słowami marynarz przedał się przez gromadę ludzi stojących jeszcze bez ruchu ze zdumienia, skoczył naprzód i już stał przy grupie, w której była Anna Maria.

— Przedełte psy! — wołał — dokąd wy ją prowadzicie, co chcecie z nią zrobić?

— A co to was obchodzi? — odrzekł Bill-szczur, który zdążył już się uspokoić i już stał przy grupie, w której była Anna Maria.

— O losie siostry? — i marynarz roześmiał się na całe gardło. — Ta kobieta zostanie tu słyszycie? Ja sobie tego życzę, rozkazuje wam!

— Nikczemny! — wrzasnął Bill-szczur — nie znamy rozkazów, usun się, bo zabijemy cię, udusimy jak szczenię!

Marynarz nie zwracając uwagi na słowa Bill-szczura schwylił w ramiona Annę Marię i skierował swe szybkie kroki ku drzwiom.

— Trzymać łapać! — zszczał wołał stary Lajzer Gutmann — słuchajcie on jest szpiegiem! chce nas zdradzić, zniszczyć, chce nas oddać policji, trzymajcie go.

Okrzyk Lajzera poruszył całą gromadę.

Prześciepy uzbrowili się na przedce w

sta, mające ponad 100 tys. mieszkańców; 11 fr. tygodniowo; 450 fr. miesięcznie; 1.350 fr. kwartalnie.

Inne miejscowości: 75 fr. tygodniowo; 300 fr. miesięcznie; 900 fr. kwartalnie.

W dep. Selwany, Selme et Olse i miastach mających ponad 100 tys. mieszkańców:

Mężczyźni: 2.310 fr. za pobierających pensję miesięczną; 578 fr. za wynagradzanych tygodniowo; 116 fr. dziennie; 23 fr. na godzinę.

Kobiety: 1.980 fr. za pobierających pensję miesięczną; 495 fr. tygodniowo; 99 fr. dziennie, 21 fr. na godzinę.

W miastach poniżej 100 tys. mieszkańców:

Mężczyźni: 1.980 fr. miesięcznie, 495 fr. tygodniowo; 99 fr. dziennie; 21 fr. na godz.

Kobiety: 1.650 fr. miesięcznie; 413 fr. tygodniowo; 82 fr. dziennie; na godz. 17 fr.

Przycisnął Annę Marię mocno jedną ręką, drugą zaś sięgnął do kieszeni. Zabył brauning. — Precz holoto, bo będę strzelał, jeśli nie chcecie przelewać krwi, usuniecie się natychmiast.

Zgrają cofnęła się ale na sekundę i widocznie po to, żeby po tym nacierać z większą jeszcze siłą.

Nagle, rozległo się energiczne stukanie w drzwi.

— Otwierać, otwierać! — wołał silny głos męski — w imię prawa nakazuje otworzyć!

Pod mocnym naporem z zewnątrz drzwi się rozwarły i w nich stanął komisarz policji na czele dwunastu policjantów.

— Co ja widzę? noże, rewolwer? oho mile towarzystwo! — wołał komisarz — rozumie napad na marynarza, stu przeciw jednemu, tego trochę za wiele! — Aresztujcie was wszystkich w imię prawa i sprawiedliwości!

(Ciąg dalszy nastąpi)

Wiadomości miejscowe z różnych stron

Jubileuszowe Misje święte dla Polaków w Saily - Labourse i Bruay

Kolonja polska w Saily-Labourse-Bruay odłąga jest od Noeux-les-Mines o przeszło 4 km. A jednak wielu jej mieszkańców brało czynny udział w Jubileuszowych Misjach świętych w Noeux-les-Mines, ogłoszonej w ostatnim tygodniu Wielkiego Postu br. Jednego dnia po wieczornym nabożeństwie miasteczku w Noeux les Mines zbliżyła się do nas grupa Polaków z wyżej wymienionych okolic i w te odzyna się słowa:

— A dla nas, zamieszkałych w Saily-Labourse-Bruay, czy nie będzie osobnej Jubileuszowej Misji świętej? Wszak my również Polacy i Kataloicy, i chyba nie gorzej od innych? Być może, żeśmy się nieco zaniedbali? Ale, to raczej dlatego, żeśmy nie mieli do czynienia z misyjami, które byłyby tak wielkimi misjami świętymi, jakimi byłyby misje w okolicach polskich, Tryko u nas stałoby się.

Siachając tych słów, stanęła nam żywo przed oczyma prośba Górków - cudzoziemców skierowana w Jerolimie do jednego z uczniów Chrystusa: Panie, chcemy widzieć Jezusa...

Dopominanie się ze strony Braci Rodaków zamieszkałych w Saily-Labourse-Bruay o Jubileuszowe Misje święte przyjęliśmy jako ich żołądka prośbę o pomoc w zbliżeniu się do Chrystusa, który podał siebie ludziom jako: drogę, prawdę i życie... Bo też celem każdej Misji świętej jest głoszenie tylko Je-

zusa Chrystusa Ukrzyżowanego — moc Bożą na zbawienie każdemu wierzącemu...

— Wiecej i Wy, Drodzy Bracia Rodacy, zamieszkałi w Saily-Labourse-Bruay i okolicy, będziecie mieli osobne Misje święte. Rozpoczyna się one dla Was w niedzielę, dnia 8. kwietnia br. i będą trwały dwa tygodnie — do niedzieli dnia 22. bm. Wszystkie nauki i nabożeństwa misyjne będą się odbywały w kościele w Labourse.

Program Misji świętych jest następujący:

Niedziela dnia 8. bm.: O godz. 11.15 w kościele Labourse-uroczyście sumy i pierwszą naukę misyjną. W czasie nabożeństwa będzie śpiewał chór K.S.M.P. z Béthune pod kierownictwem ks. prof. B. Kraculca z polskiej szkoły w Béthune. Masę świętą z asystą odprawi ks. dyrektor Edward Olejnik. W rozpoczęciu Misji świętych weźmie udział poczty sztandarowe miejscowych organizacji i stowarzyszeń.

Tego samego dnia popołudniowo nabożeństwo misyjne odbędzie się o godz. 4-ej.

W dni powszednie: Rano o godz. 8.30 — Masza święta i nauka misyjna.

Wieczorem nauka misyjna i nabożeństwo o godz. 6-ej.

Szczegółowy program specjalnych misyjnych zebrań rodzinnych i nauk stanowych zostanie podany w osobnych ulotkach.

Ks. R. Duda, Ks. J. Puchala, duszpasterze Ks. Piotr Miszko, misjonarz.

W Kolmarze zatrzymano dwie kobiety, które oszukały kilku kupców w Arras

ARRAS. — W dniu 5 listopada 1950 roku przybyło do klasztoru Benedyktynek w Arras, dwie kobiety. Jedną podała się za nią kłami Wimerux, sklepikarkę w Evreux, drugą za Zuzannę Ercamps, akuserkę w tym samym mieście. Niewiasty poprosiły przełożoną o przyjęcie na jeden miesiąc by w tym celu i na modlitwie odpocząć po trudach pracy codziennej.

Przełożona przyjęła niewiasty, które udając poboinisze, zyskały zaufanie przełożonej do tego stopnia, że ta powierzyła im przeprowadzenie w mieście pewnych zakupów i na ten cel dała 20.000 franków.

Niewiasty za uzyskane pieniądze kupiły różne drobne przedmioty. Potem nabrały jednego z kupców przy ulicy St. Aubert na 51.000 franków w sukienkach i bieliznie damskiej; u chuwnika przy ulicy St. Gery zakupiły się na 14.000 franków.

W dniu 23 listopada obie niewiasty wyjechały z Arras nie zapłacwszy kupcom ani zakonnicom za utrzymanie. Poszkodowani wniosli skargę i za niewiastami rozesłano listy gończe. Ujęto je w Kolmarze (Alzacja). Jedną z nich nazywa się Henryka Alibry, druga Zuzanna Mulvech, Oszustki, których się dopuściły — działały również w Bretonii — ślągają kilkuset tysięcy franków.

Tajemnicze zabicstwo

PARYŻ. — Pani Lobjois, lat 51, zamieszkała z mężem i dwójkiem dziećmi w domu pod nr. 125 przy bulwarze Masséna, została zamordowana przez nieznanego osobnika. Zabójstwo, którego podłożem był zapewne rabunek, zostało popełnione po powrocie niewiasty z targu. Przyjmuje się, że włamywacz zaskoczył szybszym powrotem gospodyni domu niż się spodziewał, zamordował ją by ująć szatowania.

70-letni mężczyzna sędził, że otrul się...

PARYŻ. — Pan Teodor Van Grieken, pochodzenia holenderskiego, lat 70, zamieszkały w St. Denis, był częściowo sparaliżowanym. Zniechęcony do życia, postanowił popełnić samobójstwo. W tym celu zażył nieznany środek leczniczy, co do którego sędził, że jest trujący. Pielęgniarka, która przyszyła za wizytą do starca, spostrzegła go w stanie silnego omiłnienia, wezwała niezwłocznie pogotowie ratunkowe, które starca przewieźło do szpitala Lariboisière. Tam przeprowadzono przeczyśczenie żołądka. Starzec jednak nie odżył. Zmarł jak potem stwierdzono wskutek ataku serca, a nie otrucia, gdyż środek jaki zażył był nietrujący.

TROYES. — „Orkiestra Polska” w Troyes ugrała w sobotę dnia 7-go kwietnia o godz. 21-wielką masę taneczną w sali „Les Lilas”, na którą zaprasza Polonię z Troyes i okolicy. Wstęp wolny dla wszystkich.

„Tyś go zabił, ja ciebie zabiję”... oświadczył zabójcy, brat zamordowanego

Mimo że przesłuchania były trudne, część przesłuchanych mówiła słabo językiem francuskim albo w ogóle nie, udało się policji otworzyć dokładnie scenę dramatu.

Zabójstwo zostało popełnione w kawalerii Lancha, do której Gessoud wszedł przemocą w stanie nietrzeźwym. Lancha przebił sztyletem Gessouda wargę i nerki.

Zabójca został osadzony w więzieniu w Metz'u, w którym będzie przebywał do rozprawy.

Stowarzyszenia Mężów Katolickich

BRUAY-EN-AUTOIS. — Tow. Św. Barbary odbędzie swe kwartalne zebranie 8. 4. o godzinie 21. po południu w sali p. Kukulczyńskiego. Rewizory kasy pól godziny wcześniej.

HOUDAIN. — Zebranie Tow. Św. Barbary w Houdain odbędzie się w niedzielę, dnia 8. kwietnia br. o godz. 2. po południu u p. Pawłowski. O liczny udział pros! Zarząd

MARLES-LES-MINES. — Stowarzyszenie Mężów Katolickich odbędzie swe zebranie misyjne o godz. 15.30 w Patrona. Obecność wszystkich członków pożądana. Bardzo ważne sprawy.

Do członków b. P.O.W.N. Okr. Ostricourt

Do wiadomości b. członkom P.O.W.N. wchodzących w skład Okręgu Ostricourt podaje się, że zebranie misyjne odbędzie się w niedzielę, dnia 8. 4. o godz. 10 rano w lokalu kolegi Bohema w Ogines.

Rewizory kasy pól godziny wcześniej. Kola misyjne wyład delegatów i komplecty. Niniejszy komunikat pros! się uważać za zaproszenie. O punktualności pros! Zarząd

COUBELLES. — Kolo Bez. i byłych Wojsk. obchodzi dnia 8. 4. br. w sprawie 15. 4. 4. o godz. 12.15 Masa św.; godz. 17. otwarcie kasy, potem odgieranie i sztuki: „Trafil Marek na Marka”, występ harceerek ze śpiewem, inscenizacja. Następnie zabawa taneczna.

LIBERCOURT. — Kolo Bez. i b. Wojskowych zwołuje swe misyjne zebranie w niedzielę 8. kwietnia br. u p. Bohema o godz. 15. Sympatycy misje widzieli. Ważne sprawy (wyściska na La Targette i Lorete).

CALONNE-BICOUART. — Stow. Bez. i był. Wojsk. zwołuje swe kwartalne zebranie 8. IV. w sali p. Kury o godz. 10 rano.

Bardzo ważne sprawy do omówienia. Sprawozdanie z walnego zebrania I. Okręgu Bez. i był. Wojsk.

Uprasza się członków o licne i punktualne przybycie. Sympatycy Kola misje widzieli.

ABSCON. — Kolo Bez. i b. Wojsk. odbędzie swe misyjne zebranie w niedzielę 8. 4. o godz. 10-tej rano w lokalu p. Janowski. Zarząd pros! o obecność wszystkich członków z powodu ważnych spraw.

LILLE. — Zarząd Kola Bez. i b. Wojskowych przypomina członkom ok. sympatycy, iż zebranie misyjne odbędzie się w niedzielę 8-go kwietnia o godz. 10.30 rano (zaraz po nabożeństwie polskim) w lokalu Okr. Nord-Federacji P.O.O., przy rue Faltherbe 20, II-gie piętro.

Równocześnie Kolo Zw. Rodzin P.O.O. zaprasza członków oraz wszystkie Polki do wyład w sali p. Bohema w sprawie misyjnej. Misyjne zebranie odbędzie się w niedzielę 8-go kwietnia o godz. 10.30 rano w lokalu przy rue Faltherbe, 20, II-gie piętro.

Zy względu na ważne sprawy (m. in. omawiane będą: Święto 8-go maja, uroczystość p. La Targette w dniu 20-go maja), jak najliczniejszy udział członków, wględnie członkiń posiadanych.

Uwaga: Wyjazd w dniu 20-go maja do La Targette oraz Lorete rano o godz. 7-miej i Placu Dworzecowy. Przejazd w obie strony 250 fr. Tutaj można zapisać się u członków Zarządu Kola.

REALIEU ROCHE-LA-MOLIERE. — Zarząd Kola Bez. i b. Wojsk. zawiadamia swych członków, iż zebranie misyjne odbędzie się dnia 8. 4. br. w Domu Polakim w Beaulieu. Obecność wszystkich członków obowiązkowa, sympatycy misje widzieli.

MEZ. — Zebranie Kola Bez. i b. Wojsk. odbędzie się dnia 8. 4. o godz. 10 w lokalu zebrania. Filie i ważne sprawy. Członkowie, którzy nie są w stanie przybyć, proszą o opłatę członkowską, winni takową uregulować.

Siachając tych słów, stanęła nam żywo przed oczyma prośba Górków - cudzoziemców skierowana w Jerolimie do jednego z uczniów Chrystusa: Panie, chcemy widzieć Jezusa...

Dopominanie się ze strony Braci Rodaków zamieszkałych w Saily-Labourse-Bruay o Jubileuszowe Misje święte przyjęliśmy jako ich żołądka prośbę o pomoc w zbliżeniu się do Chrystusa, który podał siebie ludziom jako: drogę, prawdę i życie... Bo też celem każdej Misji świętej jest głoszenie tylko Je-

Tego samego dnia popołudniowo nabożeństwo misyjne odbędzie się o godz. 4-ej.

W dni powszednie: Rano o godz. 8.30 — Masza święta i nauka misyjna.

Wieczorem nauka misyjna i nabożeństwo o godz. 6-ej.

Szczegółowy program specjalnych misyjnych zebrań rodzinnych i nauk stanowych zostanie podany w osobnych ulotkach.

Ks. R. Duda, Ks. J. Puchala, duszpasterze Ks. Piotr Miszko, misjonarz.

Przyjemna śmierć

Jest to śmierć osoby, która zaczęła się rozkoszować zapachem środka „Marie-Rose”. Środek „Marie-Rose” tepla wsi i gndy we wszystkich wosach. „Marie-Rose” jest w sprzedaży w aptekach. — (V.P. 22905) (49 st. B)

DO WYPIEKU CIAST: BON Nr. 11

Levurine

wracając Waszemu dostawcy, który da Wam BEZPŁATNIE torbę proszku Levurine CEST UN PRODUIT ANCIEN

NOS PRIX ET NOTRE QUALITÉ sont notre meilleure publicitÉ

Grâce à l'expérience de nos techniciens, à l'organisation ultra moderne de nos services d'approvisionnement et de fabrication, la qualité ANDRÉ est sans égale.

Grâce à l'importance de notre production, vendue sans intermédiaire, les prix ANDRÉ sont toujours les moins chers.

LENS. — 46, Place Jean Jaurès, 46 — LENS

notre réclame du mois 1.985!

ANDRÉ votre chausseur!

Młody górnik poniósł śmierć w kopalni

HAYANGE. — Na rannej zmianie w kopalni rud żelaznych w Hayange, zginął tragiczną śmiercią młody, 20-letni Remigiusz Berend. Został on przygniętym maszyną do ładowania rudy. Nieszczęście wywołało w ośledku przynajmniej jedno wrzaskanie.

Górnicy zabity w kopalni Faulquemont

P. Manon André, lat 47, zamieszkała w Morhange zginął tragiczną śmiercią. Zginął zgnieciony hamulcem wózka. Śmierć nastąpiła na miejscu z powodu zgniecenia klatki piersiowej i wewnętrznego krwotoku.

Chocolat Laita

OBRázky z podróży

Matka wrzuciła swe 6-miesięczne dziecko do rzeki

MEZ. — Powna młoda kobieta rzuciła dziecko z mostu Sauvage do Mozelli. Jeden z rybaków uratował maleństwo, kilku przechodniów zatrzymało niewiastę i przekazało jej policji.

Niewiasta, 22-letnia Maria Schu, zamieszkała w Metz'u, wyznała, że jest matką dziecka i że bierze ono 6 miesięcy.

Formalna przez kochankę, mroźny i już zomatego, obawiała się uduć z maleństwem do rodziców, którzy nie jeszcze o jego urodzeniu nie wiedzieli.

Maria Schu została przekazana władzom sądowym.

LENS. — (Wydarzenia)

Policja aresztowała za kradzież 44-letnią Wierginie Soens z Lens. Aresztowana skradła większą ilość bielizny kupcowi p. Tredez. Wraz z Soensą osadzoną w więzieniu jej sarna Atonsa, który przechowywał tę bieliznę, jakkolwiek wiedział, że pochodzi z kradzieży.

Nieznamy sprawca skradł motocykl kierowniczkowy robot ziemnych p. Boerser, za mieszkalniarą przy rue Eugène Bar.

Samochoód ciężarowy, którym kierował p. Ludwik Beela z Lens uderzył na ulicy Chemina Manot o jeden ze słupków. Powstały szkody materialne. Nieszczęście zostało spowodowane wskutek złamania się kierownicy w samochodzie.

Uwaga Noeux i okolica!

Przypominamy, że dnia 29 kwietnia w Salle des Fêtes w Noeux les Mines odbędzie się wieczorek teatralny Syndykatu Dziennikarzy Sekcji Polskiej.

Kolo teatralne „Wiosny Pomorzanin” z Odgrywcami wcieli dywizje sztuki „Zamek na Czernylinie” — opera — oraz „Placze Jagusia, śmieje się Jas” — operetka

Początek przedstawienia o godz. 16. Przedstawienie w wieczorek odbywa się już u roznosieli „Narodowca”.

Statek rybaki ugrzązł na mieliźnie pod Mardyck

DUNKIERKA. — Ostatnio wieczorem zarząd portu w Dunkierze został powiadomiony, że statek rybaki „Małgorzata-Maria” z Gravelines znajduje się w trudnościach na morzu. Z portu wysłano niezwłocznie pomoc, która dotarła do kutra ratownego, kilku przechodniów zatrzymało niewiastę i przekazało jej policji.

80-letnia niewiasta spaliła się żywcem

AMIENS. — Wdowa pani Maria Martel, lat 80, zamieszkała w małej wiosce Ytres, zmarła w strasznych okolicznościach. Chora i niemal niewidoma zbliżyła się za bardzo do pieca gdy była sama w kuchence. Na niewieście zapaliła się odzież. Staruszka nie zdołała ogasić na sobie ogień i zmarła wśród strasznych męczarni.

Tragiczne wypadki na szosach

PARYŻ. — Pewien automobilista najechał na „Bernicourt (Marne), 64-letniego Juliana Sharla, lat 54. Mężczyzna został zabity na miejscu.

Pod Auxerre nastąpiło zderzenie motocyklisty Piotra Sorino z Saint Bris le Vieux z samochodem osobowym. Motocyklista zabił się.

Kolejarz Franciszek Chautard z Boisseries (Lot) jadąc na motocyklu uległ niebezpiecznemu wypadkowi. Ciężko ranny, z czaszką pękniętą, został przyjeżdżony do najbliższego szpitala, w którym mimo natychmiastowej operacji, zmarł.

Kupicie z całym zaufaniem SĄDZONKI oraz NASIONA „VILMORIN”

Aux GRAINES de FRANCE” (firma J. Lefebvre)

LENS — 14, Bld. Basty, 14 — LENS

Akwaria — Rybki egzotyczne

CHOCOLAT DELESPAUL-HAVEZ

OBRázky z podróży

AMENS. — Wdowa pani Maria Martel, lat 80, zamieszkała w małej wiosce Ytres, zmarła w strasznych okolicznościach.

Chora i niemal niewidoma zbliżyła się za bardzo do pieca gdy była sama w kuchence. Na niewieście zapaliła się odzież. Staruszka nie zdołała ogasić na sobie ogień i zmarła wśród strasznych męczarni.

NOEUX-LES-MINES. — Zebranie reorganizacyjne Kola Amatorskiego przy Komitacie Towarzystwa Misyjnych odbędzie się w niedzielę 8. kwietnia o godz. 8. po pol. w sali polskiej przy rue Moussy.

Uprasza się wszystkich damskich amatorów, również młodych o przybycie na zebranie.

NOEUX-LES-MINES. — Zebranie Komitetu Tow. Misyjnych odbędzie się w niedzielę 8. kwietnia o godz. 8-tej po południu w Sali Polskiej.

Uprasza się o wysłanie komplectnych zarządów (3 osoby).

Bardzo ważne sprawy do omówienia.

Sprzedż na kredyt

OBUIE — damskie — dziecięce

lukusowe — sportowe — robocze

Etablissements LINE LENS (P. de C.)

11, Avenue Van Pelt

Wieczór teatralno - śpiewaczy w Houdain

Kolo Amatorskie „Gwiazda Jedność” oraz Kolo „Kocisław” w Houdain, w niedzielę 8. 4. w sali p. Pawłowski, wieczór teatralno-śpiewaczy. Bardzo bogaty program w którym są przedstawiane następujące występy:

- 1) Występ kola śpiewa „Kocisław”;
- 2) Przyjmowanie artystów — komedia wystawiona przez kolo śpiewa;
- 3) „Huraj i woltjerz” — operetka ludowa odgranas. przez kolo teatralne;
- 4) „Kantata” pod strzelcem” w wykonaniu chóru kola śpiewa.

W przerwach występy solowe, monolog itd... Rozpoczęcie występów o godz. 8-ej. Bilety są do nabycia u prezesa Kola Amatorskiego, Czerniaka Edmunda, 21, rue du Général Dubail oraz u prezesa kola śpiewa: Gała Jana, 14, rue Général Fayolle.

Serdecznie zaprasza się wszystkich rodaków.

Najpotrzebniejsza wolność

Wolny żołądek to zdrowie. Ilu to mężczyzn i niewiast z szarą cerą, cierpiących na migrenę, zawroty głowy i osłabienie, stwierdziliby polepszenie stanu zdrowia, gdyby po kolacji zaszli filiżankę herbaty „VICHY-LOIRE”. Ten odwar z żołądka, o przyjemnym smaku, ułatwia trawienie, odciąża ciało i oczyszcza organizm. VICHY-LOIRE: 60 fr. we wszystkich aptekach. — V. 846 P. 8783. (20 st. A.)

SPORT

Komunikat P.Z.P.N-u

Kalendarz gier i sędziów na niedzielę 8 kwietnia 1951 r.

Gwiazda Bully — Fortuna Hallicourt, sędzia Szulo Franciszek.

Polonia Mazingarbe — Diana Liévin, sędzia Żołądek.

Rapid Ostricourt — Wisła Lens, sędzia Kupczyk, sędzia Dembiński.

Unia Bruay — Rapid Lens, sędzia Kozik.

Początek wszystkich gier o godz. 15.

Surma Stanisław prezes P.Z.P.N.

BALE - ZABAWY

LILLE. — (Bal wiosenny Z.P.R.O.). — Na przyjęcie Wiosny odbędzie się w sobotę 7 bm. w salach „Maison du Commerce” — 17, rue Nationale w Lille wielki bal wiosenny. Przygotował go orkiestra pod dyr. Szczęsnego. — Noc niepodzielna! — Wstęp: Poniżej 150 fr. — Poniżej 100 fr. — Zaprasza KOMITET

Bractwo Kurkowe

Komunikat Zw. Bractw Kurkowych

Zawiadamiamy wszystkie Bractwa Kurkowe i ich tereny Francji, iż walne zebranie Zarządu odbędzie się 8. kwietnia br. w Lens u p. Zolnierkiewicza o godzinie 10. rano.

Każde Bractwo Kurkowe wysła delegację 4-osobową zgodnie ze statutem.

Bractwa Kurkowa Méricourt i Divion wysyła na godz. 9 po 2 rewizorów kasy do tego samego lokalu.

(—) Witold NOWAK, Sekr. Gen. Zw. Bractw Kurkowych we Francji

BILLY - NOTIGNY. — Bractwo Kurkowe urządza strzelanie cwičné, dnia 8 kwietnia, u p. Garnockowej. Początek o godz. 15. O liczny udział pros!

Sokol

HOUDAIN. — Zebranie kwartalne Tow. Głm. „Sokol” odbędzie się w niedzielę 8. kwietnia w sali p. Pawłowski o godzinie 14-tej. Rewizory kasy winni przybyć pół godziny wcześniej.

FRAS MARAIS. — Tow. Głm. „Sokol” podaje do wiadomości, iż ćwiczenia młodzieży mełkiej rozpoczyna się 8. kwietnia i odbywać się będą co niedzielę o godz. 11-tej w sali p. Piastowski. Zarząd Głm. prosi rodziców o wysłanie swych dzieci w szereg „Sokola”.

Za Zarząd: Minta Józef, prezes.

KSMMP

BRUAY-EN-AUTOIS. — Zebranie K.S.M.P.-u odbędzie się w niedzielę 8. kwietnia o godzinie 15-tej w sali parafialnej. Obecność wszystkich drużyn pożądana. Zarząd

ów. Hodowlane

MAZINGARBE, 2-ka. — Towarzystwo Hodowlane Franco-Polonais „Leptorn” odbędzie swe misyjne zebranie 7. marca w lokalu p. Dajona o godz. 9.30. Zarząd

Niech żyja Jubilaci!

W DNIU SREBRYNYCH GODÓW MAŁZENSKICH 6 kwietnia 1951 r. składam swym najukochańszym Rodzicom Stanisławowi SMYKOWI oraz jego ocołodnej Małżonce Marii z domu Ortyl

JAK NĄSĘDZIECZENIE SIĘ ZCIGNIAŁO

zdrowia, szczęścia, błogostawieństwa Bożego i doczekania się Wesoła Złotego.

Wdzięczna córka Irena Do tych życzeń przylaża się Chór „Polonia” — Paryż.

MEGEVE, w kwietniu 1951 r.

KANCELARIA PRAWNA pod kierownictwem DOKTORA PRAW S. OLSNICKI

Thomas Przyjęty przy Sądach transalpejskich 106, rue Jouffroy — PARIS XVII

Métro WAGRAM — Tél. WAGRAM 38-91

Umocnienia urzędowe do ślubów, naturalizacji, sprawozdania rodzin. — Pełnomocnictwa. Wszelkie sprawy sądowe, cywilne i karne.

Zdyciej taniej odwki prosku

„ODPHILE” uwatnia Was od szkodliwych bakterii, tary, bólu głowy itd

We wszystkich aptekach Laborat. Pilot, Caste, V.P. 21.69

Srodek Przeciw OBSTRUKCJI

Uzywajcie „HERBESAN

Herbesan składa się z 14 ciał działających łagodnie i nie powodując przyzwyczajenia do organizmu Jedną filiżanką HERBESAN, brana najlepiej wieczorem w ciągu kilku dni, usunie Waszą obstrukcję.

Sprzedawca we wszystkich aptekach

HERBESAN

Zdrowie poprzez ziota

A. Legrand - Musique

22, r. des Escaliers, BRUAY (P. de C.)

SAKSOFONY — SKŁADOWE CZESCI do „Jazz'u” — KLARNETY — GITARY — TRĄBKI — MANDOLINY — BANJO — SKRYPCY — „PICK'UP” — FONOGRAFY — PŁYTY polskie

Wszelkie marki — Katalog bezpłatny — Udziela się kredytu

Po zakończeniu pracy

chcielibyście dobrze wypocząć

Trzeba Wam na to wygodnego ŁOZKA, które znajdziecie w firmie:

MAYEUR - DESSAUX

BRUAY-en-AUTOIS, bisko „Stade-Paro”

Specjalność: Łozka pierwszorzędного gatunku

Kancelaria Prawna

pod kierownictwem DOKTORA PRAW S. OLSNICKI

Thomas Przyjęty przy Sądach transalpejskich 106, rue Jouffroy — PARIS XVII

Métro WAGRAM — Tél. WAGRAM 38-91

Umocnienia urzędowe do ślubów, naturalizacji, sprawozdania rodzin. — Pełnomocnictwa. Wszelkie sprawy sądowe, cywilne i karne.

Zdyciej taniej odwki prosku

„ODPHILE” uwatnia Was od szkodliwych bakterii, tary, bólu głowy itd

We wszystkich aptekach Laborat. Pilot, Caste, V.P. 21.69

DROBNE OGŁOSZENIA

● Listy dotyczące ogłoszeń adresować „Narodowiec” LENS (P. de C.)

● Na odpowiedź lub na przekazanie ogłoszeń na ogłoszenia, które ukazywały się pod numerem, lecz bez adresu, załączycy w listu znaczki, a na kopercie oprócz adresu podać należy w lewym rogu od dołu bardzo wyraźnymi cyframi numer, który zamieszczony był na końcu danego ogłoszenia.

● Wszelkie listy i zgłoszenia, które wpłynęły do Redakcji na ogłoszenie pod numerem, dostarczamy bezpośrednio na adres osoby, która zamawiała dane ogłoszenie. — Adresów osób, które podały ogłoszenia „Matrymonialne” pod numerem nie ujawniamy.

● Ceny za Drobne Ogłoszenia podane są poniżej nad każdą rubryką i rozumiej się za jednorazowe zamieszczenie ogłoszenia.

Za ogłoszenia Redakcja nie odpowiada.

Wolne miejsca 300 fr.

(za ogłoszenie nie przekr. objętości 3 wierszy, za każdy dalszy wiersz dolicza się 75 fr.)

Poszukiwania 200 fr.

(za ogłoszenie nie przekr. objętości 3 wierszy, za każdy dalszy wiersz dolicza się 50 fr.)

Kupno — Sprzedż 500 fr.

(za ogłoszenie nie przekr. objętości 4 wierszy, za każdy dalszy wiersz dolicza się 100 fr.)

Różne 500 fr.

(za ogłoszenie nie przekr. objętości 4 wierszy, za każdy dalszy wiersz dolicza się 100 fr.)

Pracy poszukują 200 fr.

(za ogłoszenie nie przekr. objętości 4 wierszy, za każdy dalszy wiersz dolicza się 50 fr.)

Matrymonialne 600 fr.

(za ogłoszenie nie przekr. objętości 4 wierszy, za każdy dalszy wiersz dolicza się 100 fr.)

Wolne miejsca 300 fr.

(za ogłoszenie nie przek